

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve
vybraných státech**

Barbora VYSOKÁ

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Barbora Vysoká

Ekonomika a management

Název práce

Zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve vybraných státech

Název anglicky

Taxation of personal income from wages and salaries in selected countries

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení algoritmů výpočtu mezd ve vybraných státech Evropy a následná identifikace výhod a nevýhod jednotlivých daňových systémů z pohledu zaměstnanců i zaměstnavatelů. Dílčím cílem je nalezení významných odlišností mzdové legislativy vybraných států a identifikace hlavních vlivů na reálné zdanění fyzických osob v těchto státech.

Metodika

Literární rešerše je sestavena na základě syntézy tezí z literárních i dalších odborných zdrojů, jakož i poznatků z praxe. Dále jsou komparovány jednotlivé mzdové předpisy a mzdové systémy za účelem identifikace výhod a nevýhod z pohledu zaměstnanců i zaměstnavatelů. Následně jsou poznatky aplikovány na fiktivní příklady se specifickými daňovými prvky a komparaci výsledků jednotlivých příkladů je identifikována míra zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve vybraných státech Evropy.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Daň, fyzická osoba, příjem, závislá činnost

Doporučené zdroje informací

DVOŘÁKOVÁ, V. – PITTLERLING, M. – SKALICKÁ, H. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-125-5.

MARKOVÁ, H. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1.1.2022* Praha: Grada, [2022]. ISBN 978-80-271-3551-6

SOJKA, V. – BARTOŠOVÁ, M. – FEKAR, P. – MAŠEK, J. – NEŠLEHA, M. – VAŇOUSOVÁ, I. *Mezinárodní zdanění příjmů : smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-688-5.

ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru. 7. aktualizované a přepracované vydání*. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠUBRT, B. – LEIBLOVÁ, Z. – PŘÍHODOVÁ, V. – SKOUMALOVÁ, A. – DANĚK, A. – ZTRATIL, M. – PŘIKRYLOVÁ, H. – ŠUPČÍKOVÁ, L. – DORČÁKOVÁ, J. – MIKYSKA, M. *Abeceda mzdové účetní 2021 : osobní a mzdová agenda, pracovníprávní a mzdové minimum, průměrný výdělek*. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-305-9.

ŠUBRT, B. *Odměňování zaměstnanců a jeho obsluha : průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další*. Olomouc: ANAG, 2018. ISBN 978-80-7554-138-3.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 7. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve vybraných státech" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní docentce Hinke za její odborné rady a věcné připomínky při zpracování této práce, a také milým kolegyním za odborné rady, připomínky z praxe a všudypřítomné kritické komentáře.

Zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve vybraných státech

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na komparaci hrubých a čistých příjmů, míry a způsobu zdanění a systému a výpočtu sociálního a zdravotního pojištění ve třech státech Evropy – České republice, Rakousku a Německu v roce 2023. V teoretické části jsou popsány základní pojmy spojené s tématem, jako jsou mzda, odvody na sociální a zdravotní pojištění a slevy na dani a daňová zvýhodnění. Dále jsou vysvětleny algoritmy výpočtů v mzdové oblasti v jednotlivých státech, včetně přeshraničního zaměstnávání. Také jsou vysvětleny metody komparace hrubých a čistých příjmů, zdanění a odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

V empirické části jsou pomocí těchto metod porovnány hrubé a čisté příjmy, míra zdanění a výše odvodů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, včetně posouzení reálné míry zdanění v Rakousku, Německu a České republice. Pro výpočet byly použity nejnovější statistické údaje pro rok 2023. Výsledky ukazují, že průměrné hrubé mzdy jsou nejvyšší v Rakousku, následované Německem a Českou republikou. Nicméně, po zohlednění odvodů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a daní jsou vzhledem ke spotřebnímu koši a celkovým nákladům na život v jednotlivých zemích rozdíly mezi zeměmi menší.

V závěru jsou shrnuty výsledky a jsou diskutovány možné faktory, které ovlivňují rozdíly mezi zeměmi. Dále jsou navrženy možné směry další výzkumné činnosti v této oblasti a uvedeny závěry a doporučení pro osoby, které zvažují práci v zahraničí nebo porovnávají svou finanční situaci s dalšími státy. Celkově je tato diplomová práce užitečná pro každého, kdo se zajímá o srovnání mezd a sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění v různých zemích Evropy a chce dobře porozumět této problematice.

Klíčová slova: čistá mzda, daň, fyzická osoba, hrubá mzda, pojištění, závislá činnost.

Taxation of income of natural persons from dependent activity in selected states

Abstract

This thesis focuses on the comparison of gross and net incomes, the rate and method of taxation and the system and calculation of social and health insurance in three European countries – the Czech Republic, Austria, and Germany in 2023. The theoretical part describes the basic concepts related to the topic, such as wages, social and health insurance contributions and tax credits and tax benefits. It also explains the algorithms for national payroll calculations, including cross-border employment. Methods of comparing gross and net income, taxation and social and health insurance contributions are also explained.

In the empirical part, these methods are used to compare gross and net incomes, taxation rates and social security and health insurance contributions, including an assessment of the real taxation rates in Austria, Germany, and the Czech Republic. The most recent statistics for 2023 were used for the calculation. The results show that average gross wages are highest in Austria, followed by Germany and the Czech Republic. However, after considering social security and health insurance contributions and taxes, the differences between countries are smaller due to the shopping basket.

In conclusion, the results are summarised and possible factors influencing the differences between countries are discussed. Possible directions for further research in this area are also suggested, and conclusions and recommendations are given for people considering working abroad or comparing their financial situation with other countries. Overall, this thesis is useful for anyone who is interested in comparing wages and social security and health insurance in different European countries and wants to have a good understanding of this matter.

Keywords: net pay, tax, individual, gross pay, insurance, employment.

Obsah

Česká zemědělská univerzita v Praze.....	1
Úvod	11
Cíl práce a metodika	13
1.1 Cíl práce	13
1.2 Metodika	13
2 Teoretická východiska.....	16
2.1 Daňové systémy	16
2.1.1 Vymezení daně a daňové povinnosti.....	18
2.2 Přeshraniční zaměstnávání	19
2.2.1 Přeshraniční zaměstnávání v rámci EU a EHP	19
2.2.2 Přeshraniční zaměstnávání mimo EU a EHP	20
2.3 Daň z příjmů ze závislé činnosti	21
2.3.1 Závislá činnost	21
2.3.2 Subjekt daně.....	22
2.3.3 Základ daně a sazba daně.....	23
2.3.4 Sociální a zdravotní pojištění	27
2.3.5 Charakteristika pojmů mzda a plat.....	30
2.3.6 Slevy na dani a daňová zvýhodnění	35
2.4 Algoritmy výpočtů mezd a platů.....	41
2.4.1 Algoritmus výpočtů mezd a platů v České republice.....	41
2.4.2 Algoritmus výpočtů mezd a platů v Německu	42
2.4.3 Algoritmus výpočtů mezd a platů v Rakousku	42
3 Vlastní práce.....	44
3.1 Komparační matice	44
3.1.1 Komparační matice parametrů průměrných příjmů	44
3.1.2 Definice příjmových kategorií a jejich parametrů pro vlastní výpočty	47
3.2 Zohlednění daňových úlev a slev a výpočet efektivní daňové sazby.....	48
3.2.1 Poplatník s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti	48
3.2.2 Poplatník se dvěma nezaopatřenými dětmi ve společné domácnosti.....	51
3.2.3 Poplatník v manželství s jedním nezaopatřeným dítětem v domácnosti.....	54
3.2.4 Poplatník v manželství se dvěma nezaopatřenými dětmi v domácnosti	56
3.2.5 Poplatník svobodný, bezdětný a studující	59
3.3 Náklady na život a kvalita života.....	62
3.3.1 Životní náklady v první příjmové skupině	64
3.3.2 Životní náklady ve druhé příjmové skupině.....	65
3.3.3 Životní náklady ve třetí příjmové skupině	66
3.3.4 Životní náklady ve čtvrté příjmové skupině.....	67

3.3.5	Životní náklady v páté příjmové skupině	69
3.3.6	Životní náklady v šesté příjmové skupině	70
4	Zhodnocení výsledků.....	72
5	Závěr.....	76
6	Seznam použitých zdrojů.....	78
7	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	85
7.1	Seznam obrázků.....	85
7.2	Seznam tabulek.....	85
7.3	Seznam grafů	86
7.4	Seznam rovnic	86
7.5	Seznam použitých zkratk	86

Úvod

Každý člověk za svůj život alespoň jednou, často ale po většinu svého života, přemýšlel nad penězi. Jak peníze vydělá, kolik si vydělá, zda mu takový obnos stačí, jak peníze rozdělí a za je co utratí, a co udělá s těmi penězi, které mu zůstanou. Peníze jsou součástí života každého člověka v dnešní společnosti. Často, a nejen mezi odborníky, ale i širokou veřejností, je slyšet slovo daň. Přestože není tento pojem vymezen zcela přesně, představa obyvatel o významu slova je poměrně správná, ačkoliv, někteří lidé řadí do skupiny daní z příjmu i odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Možná právě proto lze na příjmy lidí i firem, a na peníze jako takové, pohlížet nejrůznějšími způsoby, např. čistě prozaicky, kdy jsou peníze pouze potištěnou celulózou, tedy směsí zpracovaných dlouhých bavlněných vláken a určitých chemických složek, potištěných speciálním inkoustem, a samozřejmě opatřených důmyslnými bezpečnostními prvky. Ekonomická definice peněz je složitější, obecně přijímané teorie ovšem uvádějí, že peníze jsou všeobecně přijímaný prostředek směny, který má zároveň několik funkcí. Další pohled nabízí např. filozof Simmel, jenž o penězích přemýšlí nikoliv jako o určitém měřítku, ale pouze o statku, který je na stejné úrovni, jako jsou někde móda, nábytek nebo šperk, tedy věci, jenž demonstrují typičnost doby. Tímto se lze opět zaměřit na odměny za práci, jakožto směnný obchod peněz za čas, znalosti, zkušenosti a schopnosti jedince.

Na mnoha místech, v mnoha společnostech, výše příjmů člověka určují i společenské postavení. Nejinak je tomu i v srdci Evropy, České republice. Aby ale existovalo porovnání s ostatními, ať už z pohledu sociálních skupin obsahujících celé cizí národy, nebo pohledem na ekonomiky ostatních států, či prostě jiných rodin, je třeba vědět, jakým způsobem jsou naše výdělky vypočítány, daněny, za jakých podmínek lze daňovou zátěž konkrétních jednotlivců snížit, a pro ukojení zvědavosti i to, jak to mají ostatní lidé v okolních státech. Stejně tak je nezbytné, pro správné rozhodnutí v oblasti podnikání, znát informace o mzdových nákladech na jednotlivé zaměstnance i celé skupiny. Důležité je také porovnání, aby lidé věděli, zda si, a případně ve kterém státu, za daný peněžní obnos lze koupit více či méně obdobného zboží, či, z pohledu zaměstnavatele, ve kterém státu lze koupit více či méně práce za určitý obnos peněz, nebo zda a případně kde jsou nižší nebo vyšší odvody z výdělků.

V následujícím textu lze najít odpovědi na otázky týkající se danění příjmů z jednoho i vícero států světa, odvodů na sociální politiky států i do zdravotních systémů, stejně jako řešení budoucích starobních důchodů, vyplývajících z těchto příjmů zaměstnanců.

Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je komparovat způsoby zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, včetně odvodů na sociální a zdravotní pojištění a dalších povinných odvodů zaměstnavatele, identifikovat odlišnosti v jednotlivých systémech a zhodnotit míru zdanění práce v různých kontextech, s cílem poskytnout hlubší vhled do variant v daňových režimech ve vybraných státech. Konkrétně je tato diplomová práce zaměřena na analýzy daňových systémů, způsobů výpočtu daně a určení daňových sazeb a odpočtů u daní z příjmů fyzických osob, a identifikace výhod a nevýhod jednotlivých daňových systémů v těchto státech. Hlavního cíle bude dosaženo pomocí dílčích cílů, mezi něž lze zařadit identifikaci hlavních vlivů na reálné zdanění fyzických osob v těchto státech, zkoumání a komparaci mzdové legislativy jednotlivých států i mezinárodní legislativy týkající se přeshraničního zdanění, analýzu a zhodnocení aspektů ovlivňujících reálné zdanění fyzických osob a následná aplikace poznatků s fiktivními daty a celkové porovnání a vyhodnocení těchto dat.

Očekává se, že výsledkem výzkumné části práce bude srovnání daňových systému ve vybraných státech a identifikace klíčových faktorů ovlivňujících výši zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Získané informace mohou sloužit jako podklad pro další výzkum, případně pro návrhy úprav daňových systémů nebo dílčích částí.

1.2 Metodika

Literární rešerše je sestavena na základě literárních i dalších odborných zdrojů, jakož i poznatků z praxe. Pro tuto diplomovou práci jsou zvoleny státy střední Evropy, konkrétně Česká republika, Německo a Rakousko. Tyto země byly vybrány zejména pro geografickou blízkost, společnou historii a kulturní podobnosti, ale zároveň pro rozmanitost daňových systémů, velikost ekonomik i jejich měnu. Jsou vyhodnoceny jednotlivé mzdové systémy a identifikovány jejich výhody a nevýhody z pohledu zaměstnanců i zaměstnavatelů. Následně jsou poznatky aplikovány na fiktivní příklady se specifickými daňovými prvky a po komparaci výsledků jednotlivých příkladů je zhodnoceno zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve vybraných státech

Evropy. Dále jsou také komparovány mzdové náklady zaměstnavatele, včetně legislativního a regulačního prostředí konkrétního státu, s přihlédnutím k flexibilitě pracovního trhu. Ke komparaci daňového zatížení obyvatel lze využít několik metod, mezi něž patří např. měření poměru daně k HDP, metoda měření průměrné daňové zátěže, metoda výpočtu efektivní daňové sazby a v neposlední řadě výpočet reálného daňového zatížení.

Metody měření efektivní daňové sazby, v této práci jsou pro tento účel použity rovnice ETR a SETR, jsou užitečným nástrojem pro zhodnocení daňové zátěže zaměstnance. Metoda průměrné daňové zátěže je ekonomický nástroj, který slouží k vyjádření poměru mezi daněmi a průměrným příjmem či majetkem vybrané skupiny obyvatel, v tomto případě obyvatel některého ze zvolených států. Metoda výpočtu efektivní daňové sazby porovnává efektivní daňovou sazbu, což umožňuje získat informace o skutečném daňovém zatížení s přihlédnutím k různým úrovním příjmů ve vybraných státech. Pomocí metody efektivní daňové sazby lze vypočítat daňová zátěž zaměstnance, a to bez zohlednění dalších pojistných výdajů a ostatních výdajů s příjmem spojených. Tato metoda poskytuje užitečné informace o daňovém zatížení, a to bez zahrnutí dalších faktorů, což lze využít právě např. při komparaci národních ekonomik. Udává tedy, kolik lidí skutečně ztratí ze svých příjmů kvůli odvodu daně. Pro výpočet je použita **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, která vyjadřuje poměr daně k hrubému příjmu. Hodnota v čitateli, T_y , vyjadřuje hodnotu vyměřené daně, a ve jmenovateli rovnice je GW_y , tedy hrubý příjem (Gross wage). (1)

$$ETR_y = \frac{T_y}{GW_y} \quad (1)$$

Protože je pro správný vhled do problematiky nutné počítat i s dalšími povinnými platbami přesahujícími daň z příjmu, bude použita i **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** viz níže, kde, $SETR$ je průměrná efektivní sazba daně po zohlednění odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Metoda SETR tedy vypočítává poměr mezi celkovou částkou daně, včetně veškerých plateb nad rámec standardní daně, zahrnuje samozřejmě také i odvody na sociální a zdravotní pojištění, a neomezuje se tedy pouze na daň z příjmů. Vychází z rovnice ETR, nicméně v čitateli je zahrnuto i SC_y , jenž vyjadřuje povinné odvody na sociální a zdravotní pojištění. SETR tedy umožňuje získat komplexní pohled na daňovou zátěž a její celkový vliv na rozpočet jednotlivce nebo domácnosti. (1)

$$SETR_y = \frac{T_y + SC_y}{GW_y} \quad (2)$$

Metoda komparace reálného daňového zatížení umožňuje porovnat daňové zatížení příjmů určitých skupin lidí s ohledem na reálný kupní výkon peněz. Tato metoda umožňuje porovnávat skutečné daňové zatížení při různých úrovních příjmů ve vybraných státech a zjistit tak, v jaké míře ovlivňují daně z příjmu životní standard lidí, jakmile jsou zahrnuty i faktory jako ceny základních potravin a potřeb a další ekonomické proměnné. Dále jsou tyto výsledky komparovány mezi sebou, a spolu se spotřebitelským košem vybraného státu vytváří představu o životním standardu zaměstnanců.

2 Teoretická východiska

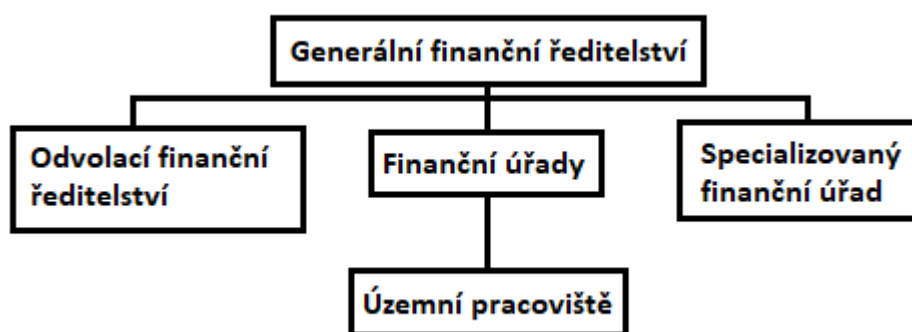
2.1 Daňové systémy

Daňový systém, nebo také daňová soustava, je celkový souhrn všech daní plynoucích do veřejného rozpočtu. Daňová soustava je důležitou součástí každého státu a úzce souvisí s fungováním státu a existencí státního rozpočtu. (2)

Autoři se shodují na tom, že daňový systém je souhrnem několika menších daní, které mají mezi sebou různé vazby, a jejichž cílem je zajistit stabilní příjmy veřejných rozpočtů. Všechny vybrané státy jsou členskými zeměmi Evropské unie. V daňových záležitostech je možné na úrovni evropských států uplatnit posílenou spolupráci. Ustanovení přijatá v daňové oblasti zahrnují směrnice sblížující vnitrostátní ustanovení a rozhodnutí Rady. (3)

Českou daňovou soustavu formovaly zejména dva důležité milníky. Tím prvním je potřeba zavést standardní systém výběru daní vhodný pro tržní ekonomiku, na kterou byla ekonomika transformována mezi lety 1991 až 1993. Další důležitá událost v oblasti daňového systému nastala v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a bylo třeba implementovat evropské právní normy.

Obrázek 1 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy České republiky

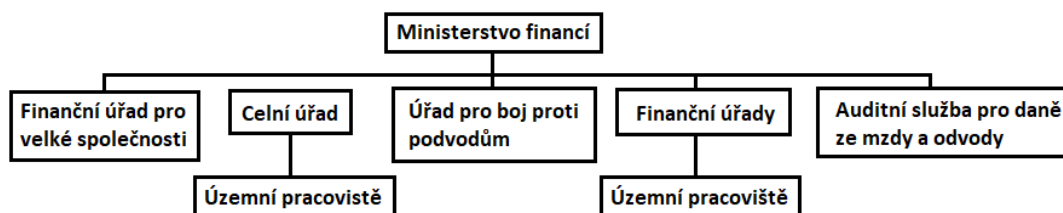

Zdroj: Finanční správa (4), Vlastní zpracování

V Rakousku je systém nastaven obdobně, nicméně funguje na tzv. pilířích. Hlavním zdrojem zdanění v prvním pilíři jsou příjmy a zisky fyzických a právnických osob, tedy

přímé daně. Ty mají konkrétně u fyzických osob podobu daně z příjmu, u firem potom korporátní daň ze zisku. Hlavním zdrojem zdanění druhého pilíře jsou různé formy transakcí. Nejznámější daň v této skupině je daň z přidané hodnoty. Struktura daňového systému je jiná než v České republice, což je způsobeno tím, že Rakousko má centrální Federální vládu, ale poté se již dělí na jednotlivé spolkové země, které mají do určité míry v některých oblastech autonomii. (5)

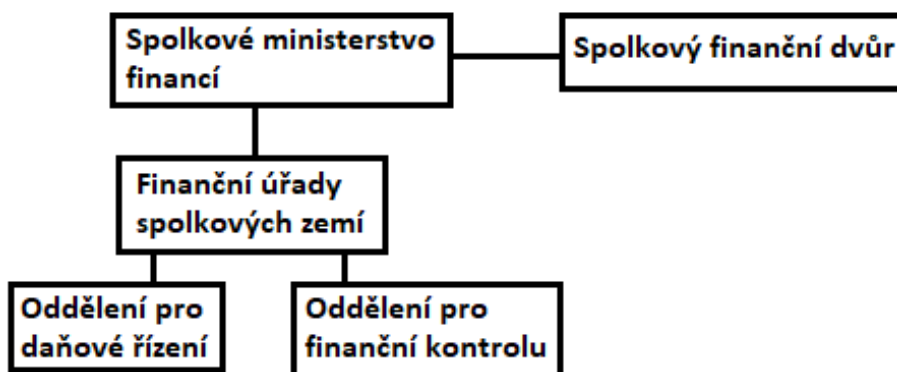
Obrázek 2 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy Rakouské republiky

Zdroj: Federální ministerstvo financí (6), Vlastní zpracování

V Německu je organizační systém finanční správy velmi široký, protože finanční správa je organizována ve dvou úrovních, a to na federální úrovni, tedy platné pro všechny spolkové země společně, ale také regionální, kdy má každá ze 16 spolkových zemí svá vlastní pravidla.

Obrázek 3 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy Německé spolkové republiky

Zdroj: Spolkové ministerstvo financí (7), Vlastní zpracování

Na federální úrovni působí spolkové ministerstvo financí a spolkový finanční dvůr. Ministerstvo financí je odpovědné za národní fiskální politiky, a také za koordinaci finančních záležitostí s jednotlivými spolkovými státy. Spolkový finanční dvůr je specifický orgán soudní moci, který rozhoduje výlučně ve sporech finančních správ spolkových zemí a federální vlády v oblasti financí.

Na regionální úrovni působí v každé spolkové zemi finanční úřady, jenž fungují jako finanční správa jednotlivých spolkových zemí. Mají na starosti vše od vybírání daní, správu veřejných financí až po poskytování finančních služeb pro obyvatele. Tyto finanční úřady se dělí na dvě zásadní oddělení, a to oddělení pro daňové řízení a oddělení pro finanční kontrolu. (7)

2.1.1 Vymezení daně a daňové povinnosti

Daně z příjmů spadají do skupiny přímých daní. Ve všech vybraných státech je určitá forma progresivního zdanění. Progresivita se projevuje i v oblasti sociálního pojištění, kde je nejčastěji využíván princip prospěchu vertikální spravedlnosti. (8)

Pro Českou republiku upravuje problematiku daňové povinnosti zákon o dani z příjmu, který jasně říká mimo jiné: „daňové přiznání povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně (§ 36 ZDP)“. (9)

Občané Německa a lidé dlouhodobě žijící na území některé ze spolkových zemí mají povinnost platit daň z příjmů tamní samosprávě. V Německu výše daně závisí na výši hrubé mzdy, počtu vyživovaných osob, výši příspěvků na důchodové připojištění nebo zdravotní pojištění, ale i dalších faktorech. Progresivní zdanění zde naplňuje svůj význam. (10)

V Rakousku vzniká daňová povinnost pro všechny zde trvale žijící občany, ale také pro občany jiných států, kteří ovšem v Rakousku pobývají 183 dní a déle v kuse. Daňové přiznání v Rakousku je povinen podat každý, kdo má v Rakousku nějaký příjem, nicméně i zde existují výjimky, např. díky smlouvám o dvojím zdanění s ostatními státy. (11)

2.2 Přeshraniční zaměstnávání

Právní úprava přeshraničního zaměstnání, včetně vysílání pracovníků zaměstnavatelem, v rámci vybraných států je řízena zákony a nařízeními Evropské Unie (dále jen EU), ale také dohodami mezi jednotlivými státy, případně skupinami států, včetně Evropské unie i Evropského hospodářského prostoru (dále také EHP), a v některých případech i dalších zemí mimo tato společenství. V souvislosti s daní z příjmů je pro pracovníka důležité, ve které zemi získá daňový domicil, tj., kde bude danit své celosvětové příjmy. Do celosvětových příjmů se v tomto případě řadí mzda, plat, důchod, pobírané dávky, příjmy plynoucí vlastnictví nemovitostí či jiných zdrojů, zisky z prodeje a prodeje nemovitostí a další, bez ohledu na stát transakce.

2.2.1 Přeshraniční zaměstnávání v rámci EU a EHP

Zaměstnanec, který žije v jednom státu ze skupiny EU nebo EHP, ale zaměstnaný je v jiném státě EU nebo EHP, a do domovského státu se vrací alespoň jednou týdně, je považován podle evropských směrnic za přeshraničního pracovníka (tzv. pendler). V případě pendlerů je vždy důležité zjistit, zda se dojíždění vyplatí, nebo zda je pro něho výhodnější se do státu kde je zaměstnaný přestěhovat, neboť se práva a povinnosti zaměstnance budou dělit mezi oba státy, a některé podmínky mohou být pro konkrétního pracovníka přívětivější než jiné. Vždy je ale potřeba posoudit konkrétní situaci daného pracovníka individuálně. (12)

Tabulka 1 Vymezení povinností přeshraničních pracovníků jednotlivým státům

Stát, kde zaměstnanec žije	Stát, kde zaměstnanec pracuje
Většina ostatních daní včetně daní z majetku	Daň z příjmu
Nezbytné administrativní formality související s povolením k pobytu zaměstnance i rodinných příslušníků	Zaměstnanecká práva a povinnosti
	Většina práv a povinností sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Zdroj: (12), vlastní zpracování

V Tabulka 1 jsou rozdělena práva a povinnosti přeshraničního pracovníka, jenž by měl takový pracovník využít v procesu rozhodování se o přeshraničním zaměstnávání.

V případě dočasného vyslání zaměstnance zaměstnavatelem z jednoho státu EHP nebo EU do jiného státu EHP nebo EU fungují pravidla pro daně z příjmu a odvody do sociálního systému a zdravotního pojištění mírně odlišně než u pendlerů. V takové situaci se na vyslaného pracovníka uplatňují pracovní podmínky v hostitelské zemi pouze v případě, že jsou pro pracovníka výhodnější než podmínky v jeho domovském státu, ať už se jedná o výši minimální mzdy, délku pracovní doby, minimální dobu odpočinku, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a další. Zároveň vyslaný zaměstnanec nepotřebuje pracovní povolení, a není nezbytné, vyjma některých předem určených oborů, podstupovat atestaci. Zároveň není potřeba registrovat se u orgánů sociálního a zdravotního pojištění, protože tato problematika zůstává se zaměstnavatelem v jurisdikci domovského státu. Co se daně z příjmů vyslaného zaměstnance týká, záleží, po jak dlouhou dobu je v hostitelské zemi – pokud je zaměstnanec vyslaný méně než 6 měsíců, nemusí tam platit daň z příjmu. Nicméně na úrovni EU neexistuje žádný předpis nebo směrnice, jenž by stanovily, která země může během vyslání zaměstnance do zahraničí danit příjem vyslaného zaměstnance. Tato problematika je ošetřena ve vnitrostátních právních předpisech nebo dohodách o zamezení dvojího zdanění mezi zeměmi EU. Často je proto třeba určit tzv. daňový domicil zaměstnance. (13)

2.2.2 Přeshraniční zaměstnávání mimo EU a EHP

Cizinci, jejichž bydliště a ekonomické a osobní zájmy se nachází mimo EU nebo EHP, ale přesto se chtějí zapojit do trhu práce v rámci EU nebo EHP, mají situaci o poznání těžší. Pro legální zaměstnání cizinců z tzv. třetích zemí je nezbytné množství dokumentů. Tito lidé potřebují pro vstup na pracovní trh v EU nebo EHP povolení k zaměstnání spolu s platným oprávněním k pobytu (dle zákona o pobytu cizinců), zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance.

I pro zaměstnavatele je administrativně náročné cizince ze třetích zemí zaměstnat, neboť je povinnost, nejen v České republice, splnit několik podmínek pro přijetí třetizemce. Je nezbytné nahlásit volné pracovní místo na Úřad práce, kde místo musí zůstat určitou dobu neobsazené, aby na něj mohl být přijat třetizemec (tzv. časový test). Dále je nezbytné podat žádost o povolení k zaměstnání cizince a poté mu připravit pracovní

smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti, kterou úřad práce posoudí a následně vydá povolení k zaměstnání. Toto povolení ovšem trvá pouze 2 roky, nicméně jej lze opakovaně prodloužit, ovšem opět maximálně na 2 roky. (14)

2.3 Daň z příjmů ze závislé činnosti

Lipková (2017) tvrdí, že poměr odvodů přímých a nepřímých daní se sice mění ve prospěch nepřímých daní, nicméně daně přímé, konkrétně daně z příjmů, jsou stabilním příjmem do veřejných rozpočtů. (15)

V České republice upravuje zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků mimo jiné zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tento právní předpis rozděluje daň z příjmů na tři základní skupiny, kterými jsou daň z příjmu fyzických osob, jejich podskupinou se zabývá i tato práce, dále daň z příjmu právnických osob a v poslední řadě společná ustanovení. (16)

V Rakousku je právním základem zákon o dani z příjmu, tzv. Einkommensteuergesetz/ESTG, BGBl. č. 400/1988, v platném znění. Rakousko disponuje sítí cca 60 smluv o zamezení dvojího zdanění, které se většinou řídí podle příslušného vzoru smlouvy OECD. (17)

Německým právním rámcem je také zákon o dani z příjmu, se shodným názvem s rakouským zákoníkem, tedy Einkommensteuergesetz (ESTG), jakož i Provděcí vyhláška k dani z příjmu z roku 2000 (ESTDV 2000), Provděcí vyhláška k dani z příjmu z roku 1990 (LStDV 1990), Směrnice k dani z příjmu 2015 (LStR 2015), Poznámky k dani z příjmu 2 202. (18)

2.3.1 Závislá činnost

Pojem závislá činnost upravuje v České republice primárně zákon č. 262/2006 Sb., tedy zákoník práce. Tento zákon upravuje oboustranný vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, s tím související náležitosti pracovních poměrů i dohod konaných mimo pracovní poměr, ale i odměňování, problematiku bezpečnosti i informovanosti obou stran. Zákoník práce považuje za slabší stranu zaměstnance, a proto ho výrazně chrání a do určité míry i zvýhodňuje v jednáních stran.

V německém daňovém systému problematiku závislé činnosti upravuje EStG, konkrétně § 10 a dále. Tento zákon je obdobou českého zákoníku práce, jak pojmenováním, tak i obsahem. Také upravuje oboustranné vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, a ačkoliv je struktura zákona přirozeně jiná, i tento do určité míry zvýhodňuje zaměstnance před zaměstnavateli. Definiuje a upravuje právo obou stran v oblasti příjmů, srážek, ale i snížení daňové zátěže, zisků i příjmů mimo pracovní prostředí, z podnikání nebo zisky z majetkové účasti. (19)

Rakouský zákoník práce definuje závislou činnost jako druh práce, která je vykonávána v rámci pracovního poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem na základě pracovní a případně kolektivní smlouvy. (20)

Ve všech vybraných státech jsou velice podobné i podmínky pro splnění skutečnosti závislé práce. Nejdůležitější je podmínka, podle níž zaměstnanec pracuje na základě pracovní smlouvy, dále je v pozici podřízeného a podléhá pokynům zaměstnavatele. Zaměstnanec by měl zároveň pracovat v určených pracovních hodinách a na místě, které mu zaměstnavatel určí, a přitom používat nezbytné pracovní nástroje a materiály a bezpečnostní pomůcky, které mu zaměstnavatel k práci přidělí. Také za svou práci musí být náležitě odměňován jasně danou mzdou nebo platem, který je určen v pracovní nebo kolektivní smlouvě, případně mzdovým výměrem. V závěru lze říci, že ve všech vybraných státech zaměstnavatel odpovídá za zdraví a bezpečnost zaměstnance při výkonu práce.

2.3.2 Subjekt daně

V České republice mohou být subjektem daně z příjmů fyzické, nebo právnické osoby, tzv. poplatníci. Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je fyzická osoba. Poplatníky lze také dělit na rezidenty a nerezidenty. Poplatník je daňovým rezidentem, pokud splní několik podmínek, mezi které patří např.: má na území ČR trvalé bydliště nebo se na území ČR obvykle zdržuje. Obvykle se zdržujícím poplatníkem je takový, který na území ČR pobývá alespoň 183 dnů souvisle nebo v několika obdobích, přičemž do 183 dnů se započítává každý započatý den. (21) Plátce daně je obvykle zaměstnavatel, případně, pokud je člověk samoplátcem, např. při malém rozsahu podnikání, je současně poplatníkem i plátcem.

V Německu upravuje termín subjekt daně EStG, který jasně určuje, že poplatníkem daně z příjmu v Německu jsou všechny fyzické osoby, které mají trvalé bydliště v Německu, a takové podléhají neomezenému zdanění příjmů. Neomezené daňové povinnosti podléhají také němečtí státní příslušníci, kteří nemají v Německu trvalé bydliště, ani se zde trvale nezdržují, a zároveň jsou v pracovněprávním vztahu k tuzemské právnické osobě podle veřejného práva a pobírají za to mzdu nebo plat z tuzemského veřejného fondu, stejně jako členové jejich domácností, kteří jsou německými státními příslušníky nebo nemají žádný příjem nebo pouze příjem podléhající pouze dani z příjmu v Německu. Pro tento stav jsou typičtí zaměstnanci zastupitelských úřadů a jejich rodiny. Osoby, které nejsou německými občany, podléhají neomezené daňové povinnosti, pokud splní podmínku, že alespoň 90 % jejich příjmů v kalendářním roce podléhá německé dani z příjmů, anebo příjmy, které nepodléhají německé dani z příjmu, nepřesáhnou výši základní slevy podle § 32a stejného zákona. V roce 2023 byla výše základní slevy na dani 10 347 eur ročně. (22)

V Rakousku podléhají dani z příjmů fyzické osoby, které mají v tuzemsku bydliště nebo obvyklý pobyt, se všemi tuzemskými i zahraničními příjmy (neomezená daňová povinnost). Osoby, které v tuzemsku nemají bydliště ani obvyklý pobyt, podléhají (omezená daňová povinnost) pouze částí svých příjmů dani z příjmů (např. ohledně jejich příjmů z živnostenského podniku, pro který v tuzemsku provozují provozovnu; příjmy z kapitálového majetku ze zahraničních kapitálových společností; příjmy z prodeje účastí – podílů – na tuzemské kapitálové společnosti). Po pobytu v tuzemsku přesahujícím 6 měsíců existuje v zásadě neomezená daňová povinnost. Zajímavostí v Rakouském systému je, že člověk může daňové podání bez sankcí podat až 5 let zpětně, nikoliv pouze 3-6¹ měsíců, případně 3 roky v případě dodatečného DPFO, jako v případě ČR. (17)

2.3.3 Základ daně a sazba daně

Česká republika má z vybraných států nejsnazší systém sazeb daně z příjmu. Při ročním příjmu nižším 48násobku průměrné měsíční mzdy je sazba daně 15 %, nad tuto

¹ Lhůta 3 měsíce platí v případě podání DPFO v papírové podobě, a to poštou nebo na podatelně příslušného úřadu, lhůta 4 měsíce pak v případě elektronického podání DPFO a lhůta 6 měsíců v případě využití služeb daňového poradce nebo advokáta (9)

hranici je sazba 23 %. Pro zdaňovací období 2023, tedy kalendářní rok 2023, je průměrná mzda stanovena na 40 324 Kč, 48násobek průměrné tedy mzdy činí 1 935 552 Kč, viz Tabulka 2. (16)

Nicméně, pokud příjem poplatníka přesáhne hranici 48násobku průměrné mzdy, poplatník má úlevu při placení sociálního pojištění, tedy při překročení maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění (je shodný s vyměřovacím základem pro výpočet daně z příjmu), není poplatníkovi z příjmu odváděno sociální pojištění. (23) V praxi to tedy znamená, že vysokopříjmový poplatník, jehož příjmy spadají do vyšší daňové sazby, nemusí nutně mít vyšší celkové odvody ze mzdy než poplatník se sice vyššími příjmy, ale nedosahujícími 48násobku průměrné mzdy ročně.

Tabulka 2 Sazby daně v České republice pro rok 2023

Příjem v Kč	Sazba v %
Do 1 935 552	15
Nad 1 935 552	23

Zdroj: (16), Vlastní zpracování

V Tabulka 2 jsou uvedeny hranice příjmů a procentuální sazba daně při dosažení určené hranice.

Zdanění příjmů ze závislé činnosti je v Německu poměrně složitý proces, jenž využívá progresivního zdanění, do něhož zasahuje množství podmínek a výjimek. Zároveň se v jednotlivých tarifních skupinách mění vzorec pro výpočet sazby daně z příjmu, viz Tabulka 3 Tabulka 3. Nicméně při výpočtu daně z příjmu v Německu záleží i na tzv. daňové třídě, fakticky na sociálním statusu poplatníka. Těchto tříd je 6 a v průběhu zdaňovacího období se mohou u jednotlivých poplatníků měnit, např. po sňatku, nicméně pro tuto změnu je vždy nutné podat žádost na příslušný finanční úřad a vyčkat na vyhodnocení a schválení příslušným finančním úřadem, který o těchto změnách informuje zaměstnavatele a všechny další instituce, které využívají poplatníkovu daňové ID. Daňové třídy jsou důležité jak pro osoby žijící samostatně, tak i ve společné domácnosti s někým dalším, případně manžely a registrované partnery, protože zohledňují jejich pravděpodobné náklady na bydlení a další a ovlivňuje tím výši vyměřené daně z příjmu.

Daňové třídy v německém systému jsou následující:

- Daňová třída 1 zohledňuje osoby, které žijí samy, jsou svobodné nebo odděleně žijící manželé, a které nebyly v daném roce součástí žádné společné domácnosti;
- Daňová třída 2 je využívána pro osoby, které jsou svobodné, ale v daném kalendářním roce měly ve své péči alespoň jedno nezletilé dítě, na které uplatňovaly příspěvky na péči;
- Daňová třída 3 zohledňuje při výpočtu daně osoby v manželství nebo registrovaném partnerství, které žijí ve společné domácnosti, a zároveň mají rozdílné příjmy, ne však minimální;
- Daňová třída 4 se používá pro výpočet daně v případě osob v manželství nebo registrovaném partnerství, které žijí ve společné domácnosti, a zároveň mají příjmy v podobné výši;
- Daňová třída 5 je využitelná pro manželé, z nichž má jeden příjmy blízko hranice minimální mzdy, a určitým způsobem tak reguluje celkovou výši zdanění příjmů nízkopříjmové domácnosti;
- Daňová třída 6 je aplikovatelná na osoby, které mají více zaměstnání současně, anebo mají při zaměstnání příjmy i z jiných zdrojů. (24)

Příslušná daňová třída určuje, zda bude použita základní sazba daně z příjmu (daňové třídy 1, 2, a 4), anebo zda bude použita rozdělovací metoda (daňové třídy 3, 5, a 6). Použití rozdělovací metody umožňuje, aby byly daňové slevy a další zvýhodnění rozděleny v ideálním poměru mezi manžele/registerované partnery, kteří žijí ve společné domácnosti, a tím umožňuje do určité míry optimalizovat daňovou zátěž takové domácnosti.

V Tabulka 3 jsou podrobně rozepsány vzorce pro výpočet daňového zatížení, včetně individuálního určení celkového odvodu daně, který zde upravují proměnné x , y a z . Do zdanitelného příjmu se pro účely daně z příjmu započítávají příjmy z oblastí zemědělství a lesnictví, obchodu nebo podnikání, nezávislé profese, ze zaměstnanosti, z kapitálových investic, nájemních a licenčních poplatků a ostatní příjmy. (25)

Tabulka 3 Sazby daně v Německu pro rok 2023

Roční příjem v EUR	Vzorec pro výpočet sazby daně v %
Do 10 908	Nulová sazba daně
10 909 – 15 999	$(979,18 * y / 1400) * y$
16 000 – 62 809	$(192,59 * z + 2 397) * z + 966,53$
60 900 – 277 825	$0,42 * x - 9 972,98$
Od 277 826 výš	$0,45 * x - 18 307,73$
Proměnná „y“ je desetitisícina části zdanitelného příjmu, která převyšuje základní slevu, zaokrouhlená na celá eura dolů.	
Velikost „z“ je jedna desetitisícina části zdanitelného příjmu, která přesáhne 15 999 EUR, zaokrouhleno na celé euro	
Veličina „x“ je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celé euro. Výsledná částka daně by měla být zaokrouhlená dolů na nejbližší částku v celých eurech.	

Zdroj: (18), Vlastní zpracování

V Rakousku funguje systém progresivního zdanění, a vyměřená daň je odvedena do federálního rozpočtu, odkud je následně přerozdělován podle klíče stanoveného rakouskou vládou a federálním ministerstvem financí. Existuje transparentní progresivní tarif sazeb daně z příjmů podle výše ročních výdělků.

Tabulka 4 Sazby daně v Rakousku pro rok 2023

Příjem v EUR	Sazba v %	Příjem v CZK
Do 12 000	0	Do 296 760
12 001 – 18 000	25	296 785 – 445 140
18 001 – 31 000	35	445 164 – 776 630
31 001 – 60 000	42	776 654 – 1 483 800
60 001 – 90 000	48	1 483 825 – 2 225 700
90 001 – 1 000 000	50	2 225 725 – 24 730 000
Nad 1 000 001	55	24 730 025

Zdroj: (26), Vlastní zpracování

Sazby a výše příjmů k roku 2023 jsou v Tabulka 4 výše. Z tabulky je na první pohled viditelné, že rakouští poplatníci jsou zdaněni v nejvyšší příjmové kategorii téměř

dvojnásobně, oproti českým poplatníkům. Zároveň má rakouský systém nejvyšší počet tarifních skupin, a na první pohled si lze myslet, že rakouská daň z příjmu je do určité míry spravedlivě progresivní. (26)

2.3.4 Sociální a zdravotní pojištění

V České republice jsou poplatníky sociálního pojištění zaměstnanci, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně se účastníci důchodového pojištění. V některých případech také hradí odvody na sociální pojištění stát. Sociální pojištění se skládá ze dvou částí, a to z odvodu na sociální zabezpečení, a příspěvku na státní politiku nezaměstnanosti. Pojistné v roce 2023 bylo ve výši 6,5 % hrubé mzdy u zaměstnance, a u zaměstnavatele 24,8 %, z čehož je 2,1 % určeno pro odvod nemocenského pojištění², 21.5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku nezaměstnanosti. (27)

Zdravotní pojištění v České republice odvádí zaměstnanec a zaměstnavatel, případně OSVČ, osoba bez zdanitelných příjmů a některých případech i stát. Minimální výše odvodu na zdravotní pojištění za zaměstnance v roce 2023 činila 2 722 Kč měsíčně. Častěji však odváděná částka bývá vyšší, neboť se výše odvodu vypočítá jako součin procentní sazby a vyměřovacího základu. Procentní sazba je 13,5 %, přičemž zaměstnanec z hrubé mzdy odvádí 4,5 %, a zaměstnavatel 9 % z hrubé mzdy zaměstnance. (28)

Dalším pravidelným nákladem zaměstnavatele na zaměstnance je povinné zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele, v praxi často nazývané pojištění Kooperativa. Sazby tohoto pojištění se vypočítají pro každou společnost individuálně, podle parametrů, primárně je výpočet na základě skupiny prací v podnikání z hlediska bezpečnosti. Konkrétní výše čtvrtletního odvodu se poté odvíjí od skutečného vyměřovacího základu všech zaměstnanců společnosti, za které je povinnost pojištění odvádět. Tento vyměřovací základ je ve shodné výši, jako vyměřovací základ pro odvod na sociální pojištění. Pojištění zaměstnavatelů se platí vždy čtvrtletně, a při určení výše se vychází z příjmů předchozího čtvrtletí – tedy se odvádí vždy ve 3., 6., 9. a 12. měsíci roku. (29)

² V roce 2024 se nově na odvodech na nemocenské pojištění podílí i zaměstnanec, a to 0,6 % ze svého vyměřovacího základu. (76)

V Německu funguje systém sociálního pojištění, který se skládá z několika různých odvodů. Patří sem jistě důchodové pojištění, úrazové pojištění (některými autory také označováno jako pojištění dlouhodobé péče) a pojištění pro případ nezaměstnanosti. Důchodové pojištění je povinné pro všechny zaměstnance v Německu, bez ohledu na věk. V roce 2023 byla procentuální výše odvodu 18,6 % hrubé mzdy zaměstnance. Tato sazba se dělí rovným dílem mezi zaměstnance a zaměstnavatele, tedy každý odvádí 9,3 % z hrubé mzdy zaměstnance. Úrazové pojištění, někdy také označované jako pojištění pro případ péče, bylo v roce 2023 ve výši 3,4 % z hrubé mzdy zaměstnance, které odvádí polovinu, tedy 1,7 %, a ve stejné výši je povinen odvádět příspěvek i zaměstnavatel. Pojištění pro případ nezaměstnanosti bylo v roce 2023 ve výši 2,6 %, přičemž polovinu, tedy 1,3 % hrubé mzdy, odváděli shodně zaměstnanec i zaměstnavatel. (30) Poslední součástí sociálního pojištění je pojištění pracovních úrazů, tedy alternativa k českému zákonnému pojištění odpovědnosti zaměstnavatele, jehož výše je určována na základě rizikovosti konkrétního provozu a pracovní pozice zaměstnance. Toto pojištění platí téměř vždy pouze zaměstnavatel, a výše odvodu se pohybuje v rozmezí 0,2-4,5 % hrubé mzdy. (31)

Zdravotní pojištění v Německu je primárně rozděleno na dvě sekce, přičemž jedna je povinná, a druhá dobrovolná. Povinné zdravotní pojištění musí platit všichni zaměstnanci, a to až do výše příjmů 64 350 EUR ročně. Po překročení této hranice jsou tzv. překlopeni do dobrovolné části zdravotního pojištění, kdy obvykle platí celý odvod zaměstnanec, nicméně existuje možnost příspěvku zaměstnavatelem. Sazba u povinného zdravotního pojištění je 16,2 %, přičemž zaměstnanec a zaměstnavatel odvádí shodně každý polovinu této sazby, tedy 8,1 % z hrubé mzdy zaměstnance. Oproti pojištění v České republice lze být v Německu pojištěný nejen u veřejných, ale i u soukromých zdravotních pojišťoven. Rovněž je potřeba při výpočtu odvodu na zdravotní pojištění brát v potaz oblast, v níž je zaměstnanec zaměstnán, potažmo pojištěn, neboť v jednotlivých spolkových zemích se liší sazby tzv. nepovinného doplňkového pojištění, viz Tabulka 5, které ovšem dle dat Eurostatu využívá, a tedy platí většina zaměstnanců v Německu – nabízí totiž možnosti kvalitnější a rychlejší péče. (32)

Tabulka 5 Přehled oblastních zdravotních pojišťoven Německo

Pojišťovna spolkové země	Sazba (%)	Pojišťovna spolkové země	Sazba (%)
AOK Bayern	1,58	Mobil Krankenkasse	1,49
AOK Baden-Württemberg	1,6	DAK-Gesundheit	1,7
AOK Hessenn	1,6	hkk Krankenkasse	0,98
AOK Niedersachsen	1,5	IKK Classic	1,7
AOK Nordost	2,7	IKK Südwest	1,65
AOK Nordwest	1,89	KKH Kaufmännische Krankenkasse	1,98
AOK Plus	1,8	Knappschaft	2,2
AOK Rheinland-Pfalz / Saarland	1,8	Mhplus Krankenkasse	1,58
AOK Rheinland / Hamburg	2,2	SBK – Siemens BKK	1,77
Bahn BBK	2,2	Techniker Krankenkasse	1,2
Barmer	2,19	VIAKTIV Krankenkasse	1,6

Zdroj: (33), Vlastní zpracování

V Rakousku se, obdobně jako v Německu, sociální zabezpečení skládá z několika oblastí, kam odvody zaměstnanců odchází. Část sociálního pojištění je odváděna na důchodové pojištění, část na úrazové pojištění a část na státní politiku nezaměstnanosti. V Rakousku je v rámci sociálního pojištění odváděno i pojištění zdravotní, které zde není jako samostatný odvod jako v ostatních vybraných státech.

Důchodové pojištění slouží k zajištění důchodového systému, a jeho výše je celkově 22,8 % z měsíční mzdy, kdy zaměstnanec odvádí z vyměřovacího základu, nejčastěji hrubé mzdy, 10,25 %, zaměstnavatel pak 12,55 %. Úrazové pojištění, stejně jako v Německu a České republice, je povinen zaměstnavatel odvádět za každého zaměstnance, přičemž jeho výše je 1,1 % a tuto odvádí pouze zaměstnavatel, bez podílu zaměstnance. Posledním tradičním pojištěním ze skupiny sociálních pojištění je pojištění v nezaměstnanosti, které je 6 % hrubé mzdy a rovným dílem jej mezi sebe dělí zaměstnanec i zaměstnavatel, oba po 3 % z vyměřovacího základu. (34)

Zdravotní pojištění je, jak již bylo uvedeno výše v textu, součástí odvodu na sociální zabezpečení, a jeho výše je v porovnání s ostatními vybranými státy nezvykle nízká. Zaměstnanec odvádí 3,87 % z vyměřovacího základu, zaměstnavatel 3,78 %, celkem je

tedy odvod na zdravotní pojištění 7,65 % vyměřovacího základu. (34) Existuje také odvod na tzv. Ostatní části sociálního pojištění, který činí 1,6 %, kdy zaměstnanec platí 1 % a zaměstnavatel odvádí 0,6 % v vyměřovacího základu. Celkový odvod zaměstnance je měsíčně tedy 18,12 %, a zaměstnavatel za jednoho zaměstnance odvede 21,03 % z jeho vyměřovacího základu. (35)

2.3.5 Charakteristika pojmů mzda a plat

Minimální mzdou se pro účely daní z příjmů rozumí měsíční sazba minimální mzdy nebo platu podle právních předpisů upravujících výši minimální mzdy, včetně platu. Je to tedy stanovení nejnižší přípustné hranice hrubé mzdy, kterou lidé za práci mohou dostat. Udává se buď hodinově, nebo v částce za plný měsíční úvazek (standardně 40 pracovních hodin týdně). Do hrubé mzdy nelze započíst jakékoliv nepeněžní plnění, tj. např. odměňování formou naturálních dávek atp. Tyto se následně podle jejich povahy mohou zaměstnanci tzv. „dodaňovat“.

V České republice je minimální mzda jednotná pro všechny obory a profese, včetně státní platové sféry, která má ale navíc další specifické úrovně příjmů, tzv. platové třídy a platové stupně. Zákon o minimální mzdě je také vždy účinný k prvnímu dni příslušného zdaňovacího období, tedy k prvnímu lednu daného roku. V příslušném předpisu ve sbírce zákonů je mzda vždy zapsána neupravená s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti. V roce 2023 je v České republice minimální mzda ve výši 17 300 Kč na měsíční bázi, na hodinové bázi je to 103,80 Kč za odpracovanou hodinu.³ (36)

K minimální mzdě náleží ve specifických oborech nebo situacích nejružnější povinné příplatky, jež mohou minimální mzdu navyšovat na tzv. zaručenou mzdu. Zaručenou mzdou je mzda nebo plat, na kterou zaměstnanci vzniklo právo podle zákoníku práce, smlouvy, vnitřního předpisu, mzdového nebo platového výměru. Pro tento účel se do mzdy nebo platu nezahrnuje mzda nebo plat za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.

³ Aktuálně: v roce 2024 došlo ke zvýšení základní minimální mzdy na 18 900 Kč měsíčně, přepočteně 112,50 Kč za hodinu odvedené práce při úvazku 40 hodin týdně.

Ostatní složky mzdy nebo platu se do mzdy nebo platu pro tento účel zahrnují. Zaručená mzda je tedy hodnota minimální mzdy nebo platu pro jednotlivá odvětví, obory a profese. Tyto profese se dále dělí do osmi skupin, které jsou rozděleny podle náročnosti, složitosti a odpovědnosti za práci, kterou zaměstnanec vykonává. Částky jednotlivých skupin zaručených mezd a platových tříd jsou popsány v Tabulka 6 níže. (37)

Tabulka 6 Zaručená mzda a platové třídy v České republice v roce 2023

Skupina prací	Nejnižší úroveň zaručené mzdy		
	V Kč za hodinu	V Kč za měsíc	Platová třída ⁴ (skupina)
1.	103,80	17 300	1. a 2. platová třída (1.)
2.	106,50	17 900	3. a 4. platová třída (2.)
3.	117,50	19 700	5. a 6. platová třída (3.)
4.	129,80	21 800	7. a 8. platová třída (4.)
5.	143,30	24 100	9. a 10. platová třída (5.)
6.	158,20	26 600	11. a 12. platová třída (6.)
7.	174,70	29 400	13. a 14. platová třída (7.)
8.	207,60	34 600	15. a 16. platová třída (8.)

Zdroj: (37), Vlastní zpracování

Kritériem pro zařazení zaměstnance do konkrétní platové třídy je primárně nejvyšší dosažené vzdělání, a následně počet let tzv. započitatelné praxe, což je praxe na stejné nebo náplní práce velice obdobné pozici v minulosti. (38)

Kritériem pro zařazení zaměstnance do konkrétní skupiny prací pro zaručenou mzdu určuje § 112 zákoníku práce, o zaručené mzdě, a to diferencovaně podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávané práce tak, aby maximální zvýšení činilo alespoň dvojnásobek nejnižší úrovně zaručené mzdy. (37)

V Německu činí obecná minimální mzda pro rok 2023, platná ale již od 1.10.2022, 12,00 EUR⁵ za hodinu odvedené práce. Tuto sazbu upravuje zákon o minimální mzdě vydávaný federálním ministerstvem financí. Tato hodinová sazba platí pro všechny

⁴ Jde-li o zaměstnance, kterým je podle zákoníku práce poskytován plat, zahrnují skupiny prací dle § 3 odst. 1 cit. nařízení vlády práce zařazené do jednotlivých platových tříd, viz sloupec Platová třída. (37)

⁵ K 1.1.2024 došlo k navýšení minimální mzdy na 12,41 eur za hodinu odvedené práce.

zaměstnanec, bez ohledu na obor jejich práce. Minimálně 12,00 EUR na hodinu tedy dostane zemědělec, stejně jako úředník, nebo kupříkladu pracovník ve službách. Existuje ale několik výjimek, a to např. pro osoby se zdravotním postižením, které jsou placeny dle speciálních pravidel, nebo mladé lidi do 18 let, kteří jsou bez, nebo s malými pracovními zkušenostmi a krátkou praxí. Také je třeba připomenout, že v Německu fungují tzv. Minijob a Midijob, což je určitá forma pracovního vztahu, v podstatě obdoba českých dohod mimo pracovní poměr, tedy DPP a DPČ. Existují dva základní typy Minijobu, a to tzv. 520-euro-minijob, ve kterém lze vydělat pouze 520 EUR za měsíc. Ovšem i zde existují výjimky, a to např., pokud je překročen tento limit pouze nárazově a nepravidelně, a celkový roční příjem z tohoto Minijobu nepřesáhne výši 6 456 EUR. Druhým typem Minijobu je tzv. krátkodobý Minijob, při němž lze činnost vykonávat maximálně 3 měsíce v roce, nebo celkem 70 pracovních dní. U tohoto typu však nezáleží na výši výdělku, pokud je však překročena hranice 520 EUR, jsou z příjmu standardně odváděny srážky na sociální a zdravotní pojištění, byť v pro zaměstnance přívětivějších sazbách. Odvody v těchto dvou režimech práce zvýhodňují ty, kteří si při práci v malém rozsahu vydělají jen do určité částky měsíčně. V návaznosti na minimální mzdu, která platí samozřejmě i pro Mini – a Midijobs, si zaměstnanec může vydělat maximálně 520 EUR za měsíc, což odpovídá 43 hodinám práce v rámci Minijobu, a pokud tuto částku překročí, dostane se do režimu Midijobu. Zde je nutné podotknout, že tento limit platí souhrnně pro všechny Minijob a Midijobs v daném měsíci, tedy pokud má zaměstnanec Minijob u 2 různých zaměstnavatelů, nemůže za měsíc přesáhnout příjem 520 EUR. Hlavní výhodou Minijobu i jeho podmnožiny Midijobu je ta, že z takto malých příjmů nejsou odváděny, v případě Minijobu žádné, a v případě Midijobu velmi nízké odvody na sociální a zdravotní pojištění, a samozřejmě daně z příjmů. Zajímavostí u Minijob zaměstnání je také oproti českým dohodám mimo pracovní poměr to, že v Německu mají tzv. Minijobeři nárok na stejné příplatky a benefity jako stálí zaměstnanci.⁶ Nicméně i co se příplatků za např. práci

⁶ V České republice byla ze stran politiků snaha tento rozdíl mezi dohodami mimo pracovní poměr a pracovními poměry vyrovnat v rámci konsolidačního balíčku k roku 2024, částečně platného již k 1.10.2023. Dle rozsáhlých názorů z praxe se však tyto snahy minuly účinkem, neboť administrativní zátěž spojená s novelizací dohod se pro zaměstnavatele zvýšila do téměř nepřijatelných výší – mnoho firem tedy DPP a DPČ ruší, protože se jim už nevyplatí, nejen finančně, ale i co se např. plánování směn dopředu týká.

o víkendu týká, v Německu tuto problematiku upravují převážně kolektivní nebo tarifní smlouvy, a nikoliv přímo zákon, jako je tomu v České republice. (39)

Kromě těchto výjimek existují v Německu tzv. tarifní dohody. Tarifní dohody určují minimální mzdu pro specifická odvětví a profese. Minimální mzdy určené tarifní dohodou jsou většinou vyšší než sazba stanovená zákonem o minimální mzdě. Tarifní dohody jsou smlouvy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavatelskými sdruženími, které stanovují další podmínky práce pro určité profese a odvětví. Tyto dohody nad rámec zákona upravují nejen minimální mzdu, tedy suplují alternativu české zaručené mzdy, ale upravují i pracovní dobu, nárok na dovolenou, příplatky za práci o víkendu nebo v noci (ty v Německu nejsou stanovené zákonem, jako v České republice), a další výhody pro zaměstnance. V případě sporů se zaměstnavatelem také mohou organizace zastřešující tarifní dohody zastupovat zaměstnance. Zde je potřeba poznamenat, že tarifní dohody jsou v Německu v určitých odvětvích právně závazné, což znamená, že zaměstnavatelé musí dodržovat stanovené podmínky. V případě porušení těchto závazných smluv hrozí zaměstnavateli pokuty a další sankce. (40)

Podle německého statistického úřadu bylo v roce 2020 zaštiťováno tarifními smlouvami přes 21 % zaměstnanců v Německu, a z těchto bylo 62 % placeno sazbou určenou tarifní dohodou. (41)

Rakousko je jednou z mála evropských zemí, které nemají zákonem ukotvený institut minimální mzdy. Do této skupiny států patří dále i Švédsko, Dánsko, Itálie, Kypr a Finsko. Zaměstnanec tedy v Rakousku a těchto dalších státech může dostat za práci jakoukoliv mzdu, na které se se zaměstnavatelem dohodne. Nicméně v Rakousku jsou v platnosti, stejně jako je tomu například v Německu, odvětvové kolektivní smlouvy. Tyto smlouvy do určité míry suplují zákon, neboť stanovují a upravují nejrůznější parametry vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Mezi nejčastější patří právě minimální mzda, příplatky za práci přesčas nebo o víkendu, ve svátek a v nočních hodinách, stejně jako např. nárok na určité odměny nebo pravidelné zvyšování platů v určitých odvětvích. Je zajímavé, že v Rakousku v případě pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, narozdíl od České republiky, zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci náhradu mzdy nebo platu 6 týdnů, a po jednom odpracovaném roce se nárok na podporu v nemoci zvyšuje na 8 týdnů, odpracovaných 15 letech je nárok 10 týdnů a po odpracovaných 25 letech se nárok zvyšuje až na 12 týdnů placené nemoci zaměstnavatelem. Kolektivní smlouvy upravují v některých

odvětvích i tuto problematiku, a značně ji ztraktivňují pro zaměstnance. Odvětvové kolektivní smlouvy dále upravují oblasti nároku na dovolenou, běžnou pracovní dobu a nezbytnou dobu pracovního klidu, bezpečnost práce i zápočet mateřské dovolené při povýšení, do nároku na dovolenou i případně do výpovědní lhůty s pokračováním výplaty mzdy. Aby mohla být stanovena správná minimální mzda, je potřeba pracovní činnost správně klasifikovat podle předem daných kritérií. Mezi nejdůležitější, a tedy nejvíce mzdu ovlivňující kritéria patří zejména druh vykonávané činnosti, a také dosažené vzdělání a praxe na konkrétní nebo velmi podobné pozici. V technickohospodářské oblasti je také důležitým faktorem pro započítání platu délka a obsah předchozích zaměstnání (pracovních poměrů v téže oblasti). (42)

Průměrná mzda je podle příručky ministerstva práce a sociálních věcí určena z hrubé mzdy zaúčtované k výplatě zaměstnanci v rozhodném období a z doby odpracované během rozhodného období, vydělena počtem období (tradičně měsíců). (43) Níže v Tabulka 7 jsou uvedeny výše průměrné mzdy ve všech třech vybraných státech, a statistické ukazatele medián a modus mezd v jednotlivých státech.

Tabulka 7 Průměrné mzdy pro rok 2023⁷

Hodnota/Stát	Česká republika	Německo	Rakousko
Průměrná hrubá měsíční mzda	1 725 EUR	3 352 EUR	3 988 EUR
	42 658 CZK	82 878 CZK	98 603 CZK
Průměrná hrubá roční mzda	20 704 EUR	43 840 EUR	47 856 EUR
	511 896 CZK	994 536 CZK	1 183 240 CZK
Medián mezd (měsíční mzdy)	1 516 EUR	2 706 EUR	3 050 EUR
	37 492 CZK	66 906 CZK	75 411 CZK
Zdroj dat	(44)	(45), (46)	(47)

Zdroj: (44), (45), (46), (47), Vlastní zpracování

⁷ Pro přepočítání EUR → CZK byl použit kurz platný k 31.12.2023 dle ČNB, tedy 24,725 Kč za 1 euro. (75)
Pro lepší přehlednost tabulky jsou částky matematicky zaokrouhlovány na celé koruny/eura.

Z Tabulka 7 lze vyčíst, že v obou výše uvedených ukazatelích, tedy průměrné mzdě i mediánu mezd jsou v České republice příjmy obyvatel nižší zhruba o polovinu. Průměrná měsíční mzda je v České republice ve výši 52,77 % průměrné mzdy Německé, a pouze 42,17 % průměrné mzdy v Rakousku. I v případě mediánu mezd je Česká republika daleko za sousedními zeměmi, ačkoliv v této oblasti je situace o trochu lepší než v případě průměrných mezd, kdy oproti německému mediánu je český medián 57,45 %, a 48,29 % rakouského mediánu.

2.3.6 Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Daňové úlevy formou slev na dani a daňových zvýhodnění jsou legální formou, jak lze zaměstnanci snížit daňový základ, a tedy pro něj optimalizovat výši odvodu daně z příjmu. Pro přiznání daňových slev a zvýhodnění je potřeba vždy splnit předem dané podmínky. Tedy je to poměrně efektivní podpora určitých skupin obyvatel, např. rodičů malých dětí.

Pro rok 2023 je možné v České republice za splnění předem daných podmínek uplatnit následující slevy na dani.

Základní sleva na poplatníka je taková, na níž má nárok každá osoba s příjmy na území ČR, včetně daňových nerezidentů. Pro rok 2023 je maximální částka k uplatnění 30 840 Kč za rok. Slevu lze uplatňovat na měsíční bázi, tedy slevou 2 570 Kč měsíčně, nebo na roční bázi, a to vždy v ročním zúčtování daní (případně v daňovém přiznání), tedy zpravidla v prvním kvartálu následujícího kalendářního roku. O roční zúčtování daně lze při splnění konkrétních podmínek požádat zaměstnavatele, a druhou možností je podat si dobrovolné či povinné daňové přiznání. V případě základní slevy na poplatníka je systém do jisté míry nešťastný, a to v případě zaměstnání daňových nerezidentů, kdy, přestože takový zaměstnanec pracuje v České republice pouze část roku, v ročním zúčtování daní má nárok na odpočet plné slevy, tedy ne pouze na poměrnou část. (48)

Velmi často uplatňovaná sleva, a opět i mezi nerezidenty, je sleva na studenta, jež mohou využít pouze lidé se statutem studenta⁸. Tzn., že slevu na studenta může poplatník získat pouze v případě, že má platné potvrzení o svém studiu a zároveň splní věkovou podmínku, tedy není starší 26 let v rámci navazujícího magisterského studia anebo není starší 28 let v případě navazujícího doktorského studia. Je potřeba podotknout, že je rozdíl ve středoškolském a vysokoškolském studiu – v případě středoškoláka je nutné denní studium, ale v případě vysokoškolského studia lze akceptovat nejen prezenční, ale i distanční nebo dálkové studium. Na slevu vzniká nárok pouze při splnění všech podmínek současně. (49)

Následující je sleva za umístění dítěte, často označovaná jako sleva na „školkovně⁹“. Slevu si může uplatnit pouze jeden z rodičů, nezbytnou přílohou potvrzení o zaplacených platbách (vynaložených nákladech) je čestné prohlášení druhého z rodičů o neuplatnění této slevy. Maximální výše slevy je stanovena částkou minimální mzdy, tedy v roce 2023 je to 17 300 Kč za rok. Slevu lze uplatnit na každé dítě, které navštěvuje státem definované předškolní zařízení. V určitých předem definovaných situacích si může školkovně uplatnit i jiná osoba, než je rodič dítěte, např. opatrovník, prarodič nebo nový partner rodiče, pokud splní podmínku společné domácnosti. Tuto slevu nelze uplatnit měsíčně, ale pouze při ročním zúčtování daně u zaměstnavatele, případně v daňovém přiznání, a pouze ve výši skutečně vynaložených nákladů. (50)

Další je sleva na manželku/manžela, resp. partnerku/partnera v případě registrovaného partnerství (dále jen manžel). Na druhu či družku tuto slevu nelze uplatnit, nezbytně nutnou podmínkou je nabytí oficiálnosti svazku. Další podmínkou pro uplatnění této slevy je, že manžel nemá vlastní příjmy, nebo má příjmy do maximální výše 68 000 Kč za zdaňovaný rok¹⁰. Pokud má manžel přiznán nárok na průkaz ZTP/P, je maximální

⁸ Pro zdaňovací období 2024 byly v rámci konsolidačního balíčku veřejných financí upraveny některé limity a slevy z oblasti daní z příjmu, a mimo jiné byla zrušena sleva na studenta. (77)

⁹ Stejně jako v případě slevy na studenta, i u tzv. školkovného bylo pro rok 2024 a další roky zvýhodnění zrušeno. (77)

¹⁰ Obdobně jako u předchozích slev, i sleva na manželku nabyta změn – nebyla přímo zrušena, jako předchozí 2 slevy, ale velmi omezena, a to další podmínkou, dle které lze slevu uplatnit pouze, pokud manžel/manželka pečuje o dítě do maximálně 3 let věku. (77)

výše příjmu dvojnásobná. Tuto slevu lze uplatnit pouze při ročním zúčtování daně u zaměstnavatele, případně v daňovém priznání. (50)

Další významnou daňovou úlevou určenou pro rodiče dětí je sleva na dítě. Ta je podmíněna několika podmínkami – např. je nezbytné mít společnou domácnost s dítětem, a v případě např. rozvedených rodičů je potřebný dokument o umístění do péče jednoho z rodičů, případně do střídavé péče (dohoda rodičů nebo soudní rozsudek), zároveň je sleva přiznána pouze pokud je dítě nezletilé, tj. mladší 18 let, a zároveň není samostatně výdělečně činné, nebo v registraci uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. Pokud je dítě zletilé, slevu lze uplatnit pouze do jeho 26 let, v případě, že se takové dítě soustavně připravuje na budoucí povolání studiem, a tedy disponuje platným potvrzením o studiu. Další podmínkou je příjem rodiče v daném alespoň 6násobek minimální mzdy, tj. pro rok 2023 příjem dosahující alespoň částky 103 800 Kč. Po splnění všech těchto podmínek může rodič využít slevu na děti ve výši podle počtu dětí v domácnosti, viz Tabulka 8 níže. V případě, že dítě trpí zdravotním postižením, daňové zvýhodnění je vyšší, konkrétně jsou částky dvojnásobkem původních daňových zvýhodnění.

Tabulka 8 Přehled daňového zvýhodnění v České republice v roce 2023

Druh slevy	Roční	Měsíční	Roční ZTP/P	Měsíční ZTP/P
Sleva na první dítě	15 204	1 267	30 408	2 534
Sleva na druhé dítě	22 320	1 860	44 640	3 720
Sleva na třetí a každé další dítě	27 840	2 320	55 680	4 640

Zdroj: (51)Vlastní zpracování

Všechny výše uvedené jsou slevy na dani, vyjma slevy na děti, ta je daňovým zvýhodněním. Daňové zvýhodnění je forma snižování daňového základu o určité částky při splnění určitých podmínek. Kumulací těchto částek může vzniknout daňová vratka, nebo daňový bonus, pokud výše uplatněné slevy na děti přesáhnou výši odvedené daně po odečtení všech dalších slev na dani. Daňový bonus může vzniknout pouze díky vysoké slevě na děti. (21)

V Německu platí k roku 2023 několik daňových slev a zvýhodnění pro poplatníky. U některých je však třeba splnit určité podmínky. Pro priznání slev na dani v Německu

nemusí zaměstnanec dokládat potřebné dokumenty zaměstnavateli, ale na příslušný finanční úřad, který nároky na konkrétní výše konkrétních slev zapíše do tzv. ELStAM¹¹, což je v podstatě elektronická složka jednotlivého zaměstnance, kde jsou všechny tyto údaje shromažďovány a přiřazovány k jeho osobnímu daňovému ID. Zaměstnanec se pak zaměstnavateli prokazuje daňovým průkazem, kde je jeho daňové ID uvedeno. Funguje v podstatě jako české rodné číslo, a u cizinců EČP s tím, že v Německu pracovník získá pouze jedno ID pro komunikaci se všemi institucemi a všechny potřebné doklady tedy dokládá pouze jednou, a to právě správci jeho daňového ID, tedy spádovému finančnímu úřadu. (52)

Základní daňová sleva je funkčně velmi podobná české slevě na poplatníka. Na tuto slevu má, stejně jako u české obdoby, nárok každý poplatník, a to ve výši 10 980 EUR ročně¹². Pokud je tedy vypočtená daň nižší než tato částka, poplatník prakticky „neodvádí žádnou daň“, respektive je od daně osvobozen, a daň se mu začne z vyměřovacího základu počítat pouze v případě, že v průběhu zdaňovacího období přesáhne částku 10 980 EUR. V Německu je také možnost pro manželské páry, které mohou podat daňové přiznání společně, a v takovém případě lze souhrnný příjem manželů rozdělit rovným dílem mezi ona poplatníky a snížit tím daňový základ tomu z manželů s vyšším příjmem, čímž lze optimalizovat výše odvedené daně. (53)

Další často využívanou slevou je sleva na dítě. Slevu na dítě si může uplatnit takový poplatník, který má ve své péči nezaopatřené dítě nebo děti a splňuje dvě podmínky. Dle německého zákona o dani z příjmů je přídavek na dítě, v podstatě sociální dávka (tzv. Kindergeld), uplatňován měsíčně, a to ve výši 250 EUR na každé dítě. Zároveň ale není možné současně čerpat přídavky na dítě (tzv. Kinderfreibetrag). Systém slev na děti je v Německu od toho českého odlišný. Německý občan požádá o slevu na děti a dostane základní slevu na dítě, Kindergeld, nicméně při podání daňového přiznání zkoumá

¹¹ ELStAM, neboli „Elektronische LohnSTeuerAbzugsMerkmale“ je systém, který umožňuje zaměstnancům i zaměstnavatelům pohodlný a ověřený přístup k daňové složce zaměstnance. Jsou zde uvedeny veškeré daňové sazby a odpočty daní zaměstnance. Finanční úřady informace pravidelně aktualizují a nejpozději při podání daňového přiznání i ověřují aktuálnost v systému zanesených informací. (52)

¹² Aktuálně k roku 2024 je částka základní slevy na poplatníka výšena na 11 604 EUR, a pro manželské páry podávající daňové přiznání společně pak 23 208 EUR. (74)

automaticky německý finanční úřad, zda je pro poplatníka výhodnější využívat Kindergeld, nebo Kinderfreibetrag, na základě výše jeho příjmů. (54)

Tabulka 9 Slevy na děti v Německu v roce 2023

Roční příjmy (EUR)	Výhodnější daňová úleva na děti
0 – 39 000	Kindergeld
39 001 – 77 999	Individuální propočet vhodnosti ze strany Finančního úřadu
78 000 a víc	Kinderfreibetrag

Zdroj: (55), Vlastní zpracování

V tabulce 7 lze vidět, že pokud má poplatník příjmy do 39 000 EUR, vyplatí se mu Kindergeld, pokud má příjmy vyšší než 78 000 EUR, vyplatí se mu rozhodně Kinderfreibetrag. Pokud má příjmy mezi 39 001 a 77 999 EUR, finanční úřad propočítá, v souvislosti s konkrétní situací konkrétního poplatníka, zda je pro něj výhodnější Kindergeld nebo Kinderfreibetrag a případný rozdíl doplatí v rámci vyrovnání daně, pokud si poplatník nepožádal o zanesení změny do své daňové složky již v průběhu roku – v takovém případě se přídavek na dítě ve vyšší výši propíše do měsíčních odvodů po schválení FÚ. V případě žádosti v průběhu roku je uplatněna pouze poměrná část, přičemž zvýhodnění v plné výši na celý rok je ve výši 8 952 EUR, tedy na měsíční bázi 746 EUR. (55)

Standardně se za dítě v Německu považuje osoba mladší 18 let, případně osoba starší 18 let, ale mladší 25 let, která se ovšem soustavně připravuje na budoucí povolání studiem, přičemž není zaměstnaná, ani registrovaná na úřadu práce, případně se aktivně účastní vojenského výcviku. Tato sleva také platí na osoby s fyzickým nebo mentálním postižením způsobujícím neschopnost se uživit sám. V Německu existují i další možnosti státní pomoci rodinám s dětmi, které ale nevstupují do daně z příjmu FO, a proto o nich nebude v práci dále rozepisováno. (55)

V Německu také existuje sleva na vzdělání, kterou si mohou uplatnit dospělí zaměstnanci, kteří si sami hradí náklady na vzdělání související s jejich prací. Lze využít jak na platby školného, tak i na nákup učebnic a nezbytných pomůcek pro studium.¹³ Tuto

¹³ V České republice byla v roce 2023 obdobná podpora vzdělávání dospělých, kdy si mohl poplatník odečíst od základu daně náklad na zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání (pouze zkoušku, nikoliv studium či

částku lze uplatnit až do maximální výše 30 % nákladů na studium, hranice je však 5 000 EUR za rok. Není to však tak jednoduché, pro uplatnění této slevy je nezbytné doložit, že vzdělání rozvíjí pracovní schopnosti a dovednosti zaměstnance, a také lze uplatnit pouze náklady vynaložené v roce, za který má být sleva uplatněna. (56)

V Rakousku existují různé slevy na dani, z nichž některé mohou uplatnit všichni poplatníci bez rozdílu, pouze po splnění podmínky, že v zemi odpracují za zdaňovací období alespoň 6 měsíců, a některé další daňové úlevy pouze při splnění specifických podmínek.

Nejčastěji využívanou slevou je základní sleva na daň z příjmu, kterou mohou uplatnit všichni poplatníci. V roce 2023 činila tato sleva 9 071 EUR ročně při průměrné mzdě, nicméně výše slevy se liší podle výše vyměřovacího základu, respektive mzdy. (57)

Další hojně využívanou slevou na dani je sleva na vyživované dítě, která je určena pro rodiče, kteří mají jedno nebo více dětí a vyživují je sami. Maximální výše roční slevy na dani na vyživované dítě je 3 000 EUR ročně. Zároveň je tato sleva strukturovaná podle věku dítěte, kdy na děti do 3 let věku lze uplatnit 114 EUR měsíčně, na děti ve věku od 3 do 10 let lze uplatnit 121,9 EUR měsíčně, na děti mezi 10 a 18 lety věku lze uplatnit 141,5 EUR měsíčně a na děti starší 18 let 165,10 EUR měsíčně, ale pouze za předpokladu, že takové dítě se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem – rakouská definice dítěte je vcelku podobná české verzi. Slevy na děti též zvýhodňují rodiny s dětmi, kdy se za každé další dítě zvyšuje měsíční příspěvek na dítě, viz (57)

Tabulka 10 Navýšené daňové zvýhodnění na děti podle počtu dětí

Počet dětí v rodině	Navýšení zvýhodnění (EUR)	Počet dětí v rodině	Navýšení zvýhodnění (EUR)
2 děti	7,10	5 dětí	32
3 děti	17,40	6 dětí	35,70
4 děti	26,50	7. a každé další dítě	52

Zdroj: (58), Vlastní zpracování

jinou přípravu), a to do výše 10 000 Kč ročně. Tato sleva byla v rámci konsolidačního balíčku pro zdaňovací období 2024 a další zrušena.

Dále lze uplatnit slevu na zvláštní výdaje, kam lze zahrnout např. tzv. výdaje na získání, zajištění a udržení příjmů, tedy např. pracovní pomůcky a oděv (pokud ho neposkytne zaměstnavatel), či náklady na školení a vzdělávání, odbornou literaturu nebo výdaje na dojíždění do zaměstnání. Patří sem také tzv. speciální výdaje, které může uplatnit pouze poplatník, jehož příjem nepřesáhne 60 000 EUR ročně, a do této kategorie patří např. příspěvek na životní, nemocenské či úrazové pojištění. Pro získání slevy na zvláštní výdaje je nutné, aby poplatník splnil specifickou podmínku, např. doložil výdaje na dojíždění do práce, náklady na vzdělání, odborné školení nebo nákup pracovních pomůcek. (57)

Daňový základ lze také snížit pomocí darů, kdy si může poplatník po doložení potvrzení o daru snížit daňový základ do maximální výše 10 % výše vyměřovacího základu. Toto zvýhodnění lze uplatnit pouze na roční bázi, v daňovém přiznání. (57)

2.4 Algoritmy výpočtů mezd a platů

Algoritmy výpočtů se v jednotlivých státech liší, v některých oblastech významně, v některých oblastech jsou si algoritmy podobné, a proto je pro následnou komparaci třeba způsoby výpočtu čisté mzdy analyzovat a vysvětlit tyto algoritmy ve vybraných státech. V následujícím textu jsou často použity informace z předcházejících kapitol. Zároveň jsou následující algoritmy obecného charakteru a je vždy potřeba přihlídnout ke konkrétním specifickým podmínkám každého zaměstnance a jeho osobní, a s tím úzce související daňové situaci zaměstnance.

2.4.1 Algoritmus výpočtů mezd a platů v České republice

V České republice je výpočet daně komplexním procesem, kdy je potřeba nejprve určit správně hrubou mzdu zaměstnance, identifikovat a správně zařadit případné nepřítomnosti, např. dovolenou, státní svátek, nemoc, jiné placené nebo neplacené volno. Následujícím krokem je přičtení veškerých bonusů a odečtení případných srážek a tzv. dodanění. V této chvíli je nutné základ daně zaokrouhlit na nejbližších 100 korun nahoru, čímž je proces připraven k výpočtu daně z příjmu, která činí 15 % v případě nižších příjmů, a 23 % v případě příjmů přesahujících 48násobek průměrné mzdy. 23 % se daní

pouze ta část příjmů, které přesáhnou tuto hranici. Zde je nezbytné zahrnout všechny slevy na dani a daňová zvýhodnění uplatnitelná za měsíční bázi. Poté jsou ze základu vypočteny odvody na sociální a zdravotní pojištění. Pokud je ovšem příjem vyšší než maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění, také ve výši 48násobku průměrné mzdy, tedy v roce 2023 je tato hranice 1 935 552 Kč, z takového příjmu již zaměstnanec není povinen odvod na sociální pojištění platit. Po odečtení daně a odvodu na sociální a zdravotní pojištění od hrubé mzdy je vypočtena čistá mzda, tedy částka, která je vyplacena zaměstnanci, a může s ní nakládat dle svého uvážení. (59)

2.4.2 Algoritmus výpočtů mezd a platů v Německu

V Německu ve algoritmus výpočtu mezd řízen komplexním systémem výběru daní a odvodů sociálního a zdravotního pojištění. V následujícím textu je uveden obecný algoritmus výpočtu čisté mzdy. Pro výpočet čisté mzdy je v Německu nezbytné znát několik důležitých informací. Mezi ně patří zejména oblast a odvětví, ve kterém pracuje a případné tarifní smlouvy a s tím související hrubá mzda zaměstnance. Dále je potřeba do výpočtu zahrnout případné absence a jejich povahu, tj. dovolenou, nemoc, jiné placené či neplacené volno, neomluvená absence atd. Následuje správné stanovení daňového statutu zaměstnance a stupeň míry progresu daňového odvodu, případná církevní daň či solidární příspěvek. Po výpočtu daně je potřeba též korektně vypočítat výši odvodů na sociální pojištění, které se skládá z důchodového pojištění, pojištění pro případ potřeby dlouhodobé péče, pojištění pro případ nezaměstnanosti a také zdravotní pojištění, které v Německu spadá do odvodu na sociální pojištění. Po odečtení všech povinných plateb dostane zaměstnanec informaci o výši čisté mzdy, tedy částky, která mu přijde na účet a může s ní disponovat dle svých rozhodnutí. (60)

2.4.3 Algoritmus výpočtů mezd a platů v Rakousku

Výpočet čisté mzdy v Rakousku je, stejně jako v předchozích případech, komplexním procesem zpracování množství informací. Prvním krokem je určení hrubé mzdy, včetně všech příplatků, bonusů atp., což výrazně ovlivňují kolektivní odvětvové smlouvy, následuje správná identifikace nepřítomností, ať už z důvodu nemoci, dovolené, placené překážky či neplaceného volna. Dalším krokem je správné určení daně z příjmu,

včetně správného uplatnění všech slev na dani, např. tzv. odpočtu daně z provozu, v celkové výši až 421 EUR ročně, nebo daňový odpočet pro rodiče samoživitele ve výši 21,19 EUR měsíčně na každé jedno dítě. (61) Následuje výpočet sociálního a zdravotního pojištění, které se přirozeně úměrně zvyšuje s vyšší mzdou. Po odečtení daně, odvodů na sociální a zdravotní pojištění a případně dalších srážek, jako například odborových příspěvků, je zaměstnanci vypočtena čistá mzda, se kterou může nakládat podle svých potřeb. (62)

3 Vlastní práce

Výpočet a správné zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je pro mnoho lidí zásadním tématem. Jednotlivé země mají, jak je uvedeno výše, vlastní daňové systémy a předpisy, které se liší v závislosti na mnoha faktorech, jako jsou například výše příjmu, daňové sazby, slevy na dani, sociální a zdravotní pojištění a další. V této souvislosti je důležité být obeznámen s danými výpočty a postupy, aby se minimalizovalo riziko nevhodného zdanění nebo dokonce nezákonnosti. Následující modelové situace jsou zaměřeny na výpočet a reálné zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu, Rakousku a České republice. Budou zkoumány hlavní faktory ovlivňující výpočet a zdanění příjmů v těchto zemích a popsány způsoby, jak mohou tyto faktory ovlivnit konečnou výši daně z příjmu v konkrétních případech. Pro výpočty v modelových případech se předpokládá, že čtenáři této práce znají algoritmy výpočtu mezd v jednotlivých státech, a není tedy nezbytně nutné dopodrobna postup popisovat. Komparační analýza níže efektivně zhodnocuje mzdové struktury, daňové režimy, do mezd zasahující sociální politiky a samozřejmě také celkové daňové zatížení ve zvolených státech.

3.1 Komparační matice

Komparační matice níže poskytuje přehledný, ale zároveň podrobný pohled na několik klíčových parametrů, které jsou dále v této kapitole podrobně rozebrány a komparovány na základě kategorie výše příjmů a sociální skupiny poplatníka. Pro lepší přehlednost jsou veškeré hodnoty normalizovány na jednotnou měnu, přičemž byla vybrána česká koruna.

3.1.1 Komparační matice parametrů průměrných příjmů

V následující Tabulka 11 jsou vypočítány čisté mzdy, a následně poměr daně z příjmu k hrubé i čisté mzdě, a také poměr výše odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Pro základní srovnání jsou v Tabulka 11 čisté mzdy vypočítány bez uplatnění jakýchkoliv slev na dani nebo daňových zvýhodnění. Tabulka 11 tedy slouží jako základní ukazatel průměrných hodnot a s těmito daty jsou komparovány následující hodnoty. V případě

Rakouska jsou řádky týkající zdravotního pojištění prázdné, neboť v rakouském systému je odvod na zdravotní pojištění pevnou a neoddělitelnou součástí odvodu do systému sociálního pojištění.

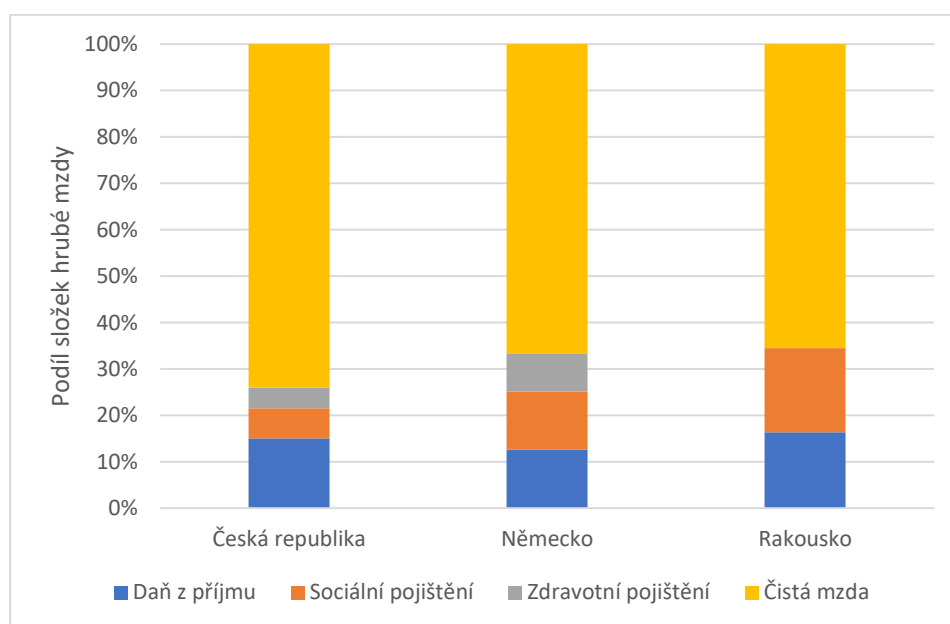
Tabulka 11 Komparační matice parametrů u průměrných příjmů

Parametr	Česká republika	Německo	Rakousko
Průměrná hrubá mzda (CZK)	42 658	85 024	101 154
Průměrná čistá mzda (CZK)	31 560	55 287	64 644
Výše daně z příjmu (CZK)	6 405	10 498	16 092
Výše odvodu na sociální pojištění za zaměstnance (CZK)	2 773	10339	17 876
Výše odvodu na zdravotní pojištění za zaměstnance (CZK)	1 920	6 755	0
Poměr odvodu daně z příjmu k čisté mzdě za zaměstnance (%)	20,3	18,9	24,9
Poměr odvodů na SP k čisté mzdě za zaměstnance (%)	8,8	18,7	27,7
Poměr odvodů na zdravotní pojištění k čisté mzdě za zaměstnance (%)	6	12,2	-
Výše odvodu na sociální pojištění za zaměstnavatele (CZK)	10 580	10 049	24 110
Výše odvodu na zdravotní pojištění za zaměstnavatele (CZK)	3 839	6 755	0
Poměr odvodů na SP k čisté mzdě za zaměstnavatele (%)	33,5	18,2	37,3
Poměr odvodů na zdravotní pojištění k čisté mzdě za zaměstnavatele (%)	12,2	12,2	-
Poměr čisté a hrubé mzdy (%)	73,9	65,1	63,9
Reálná daňová zátěž (%)	26,1	34,9	36,1

Zdroj: (44), (45), (46), (47), Vlastní výpočty, Vlastní zpracování

Základní komparační matice počítá s průměrnými mzdami a nulovými daňovými zvýhodněními, viz Tabulka 11, a ukazuje jednotlivé výše odvodů jak z pohledu zaměstnavatele, tak i zaměstnance. Z výše uvedeného vyplývá, že ačkoliv jsou v České republice nejnižší mzdy z porovnávaných států, tak v absolutní hodnotě zůstane lidem, pokud neuplatní žádnou slevu na dani v průběhu roku, z jejich příjmů po odečtení daní a sociálního a zdravotního pojištění největší část původní hrubé mzdy, konkrétně 73,9 % z hrubé mzdy. Německému zaměstnanci zůstane 65,1 % a rakouskému „jen“ 63,9 % hrubé mzdy. Tedy víc než 36 % hrubého příjmu rakouského zaměstnance je přesunuto do federálního rozpočtu. I co se týká odvodů na sociální a zdravotní pojištění ze strany zaměstnance, má Česká republika nejnižší poměr odvodu ku čisté mzdě, konkrétně u sociálního pojištění zaměstnanec odvede 8,8 % své čisté mzdy, a u odvodu do systému zdravotního pojištění činí odvod 6 % čisté mzdy zaměstnance.

Graf 1 Struktura hrubé mzdy – zaměstnanec

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Nicméně, při porovnání výše odvodů na sociální a zdravotní pojištění placených zaměstnavatelem je pomyslné pořadí rozdílné. V případě odvodu sociálního pojištění zaměstnavatelem je v České republice 24,8 % hrubé mzdy, tedy 33,5 % čisté mzdy, což je o 1 % více než odvod zaměstnavatele v Rakousku, kde je základní výše odvodu na sociální

a zdravotní pojištění celkem 23,8 % hrubé mzdy, tedy 37,3 % čisté mzdy zaměstnance. Německý zaměstnavatel odvede do federálního sociálního systému 11,8 % hrubé mzdy zaměstnance, což je 18,2 % čisté mzdy. V případě zdravotního pojištění je výše odvodu v České republice 9 % hrubé mzdy, tedy 12,2 % čisté mzdy. V Německu je výše odvodu na zdravotní pojištění 8 % hrubé mzdy, a překvapivě shodných 12,2 % čisté mzdy. Rakouský zaměstnavatel odvede 23,8 % hrubé mzdy, tedy výrazných 37,3 % čisté mzdy zaměstnance.

Při sečtení odvodů na zdravotní i sociální pojištění ze strany zaměstnavatele je tedy pomyslně nejvýhodnější být zaměstnavatelem v Německu, kde celkový náklad na zaměstnance činí pouze 116,5 % zaměstnancovy hrubé mzdy. Na pomyslném druhé místě výhodnosti zaměstnávání pro zaměstnavatele je Rakousko, ve kterém je přímý mzdový náklad na jednoho zaměstnance 119,3 %. V České republice odvede zaměstnavatel nad rámec zaměstnancovy hrubé mzdy 25,3 % , tedy náklad na jednoho zaměstnance je 125,3 % hrubé mzdy zaměstnance.

3.1.2 Definice příjmových kategorií a jejich parametrů pro vlastní výpočty

V této podkapitole jsou srovnány efektivní daňové sazby pro níže definované příjmové skupiny a následná aplikace vybraných daňových úlev. Pro výpočet je použita základní **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** pro získání dat obsahujících čistě zátěž spojenou s daní z příjmu, a dále **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, jenž zahrnuje i odvody na sociální a zdravotní pojištění a ukazuje tedy celkovou zátěž spojenou jak s daněmi z příjmů, tak i s povinnými příspěvky do systému sociálního a zdravotního pojištění. Tyto hodnoty jsou následně komparovány jak mezi sebou, tak i se základní průměrnou komparační maticí. V Tabulka 12 jsou rozepsány parametry jednotlivých příjmových skupin a následně i výše příjmů pro jednotlivé skupiny a státy.

Tabulka 12 Příjmové skupiny – násobky průměrné hrubé měsíční mzdy v CZK

Skupina	1	2	3	4	5	6
Násobek průměrné mzdy	0,5*Ø	1*Ø	2*Ø	5*Ø	7*Ø	10*Ø
Česká republika	21 329	42 658	85316	213290	298606	426580
Německo	42 512	85 024	170 048	425 120	595 168	850 240
Rakousko	50 577	101 154	202 308	505 770	708 078	1 011 540

Zdroj: Vlastní výpočty a zpracování

Dále jsou tyto hodnoty zasazeny do modelových příkladů zahrnující i konkrétní rozdílné sociální charakteristiky: poplatník s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti; poplatník se dvěma nezaopatřenými dětmi ve společné domácnosti; manželský pár s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti, manželský pár se dvěma dětmi ve společné domácnosti a bezdětný studující poplatník.

3.2 Zohlednění daňových úlev a slev a výpočet efektivní daňové sazby

Ve výpočtech v této kapitole jsou aplikovány daňové úlevy a slevy pro konkrétní životní situace v dané ekonomické skupině, a jsou zkoumány jejich dopady na skutečné daňové zatížení poplatníků v těchto skupinách. Pro výpočty mezd byly použity standardní mzdové kalkulace, viz teoretická část práce a předpokládaná znalost čtenáře. Zároveň je nutné zmínit, že všechny kalkulace jsou simulovány v prvním čtvrtletí roku, tedy bez možnosti překročit případné limity či dosáhnout maximálních vyměřovacích základů. Pro přehlednost jsou veškeré čisté i hrubé mzdy matematicky zaokrouhlovány na celé koruny a všechny procentuální výsledky jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa. V případě německého poplatníka je simulováno místo práce v Bavorsku. Rakouský poplatník, pokud je rodičem, je pro účely daňového zvýhodnění rodičem 11letého dítěte, případně 2 dětí stejného věku.

3.2.1 Poplatník s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti

V následující Tabulka 13 jsou výsledky výpočtů daňového zatížení poplatníka daně s jedním nezaopatřeným dítětem v péči, bez zohlednění odvodů na sociální a zdravotní

pojištění, a následně i se zahrnutím odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Podrobné výpočty jsou uvedeny v Příloze 1, na listu s názvem „Sam_1dítě“.

Výsledky výpočtů ukazují, že v České republice pouze zaměstnanec v nejnižší příjmové skupině by měl „zápornou daň“, tedy by mu v ročním zúčtování daně vznikl tzv. daňový bonus, který může vzniknout pouze díky daňovému zvýhodnění na děti. Všichni ostatní v dalších příjmových skupinách, tak i poplatníci v první příjmové skupině v ostatních státech se na měsíční bázi do „záporné“ daně nedostanou, a tedy celkovou roční daň z příjmu si mohou optimalizovat pouze v ročním zúčtování daně z příjmu nejrůznějšími nárokovými prostředky, viz teoretická část práce a další zdroje.

Jak lze vidět, v Tabulka 13 jsou výsledky výpočtů ETR a zároveň výsledky výpočtů SETR pro všechny vybrané státy a zároveň všechny zvolené příjmové skupiny. Pro úplnost a představu jsou tam i vypočtené čisté mzdy v jednotlivých kategoriích a státech.

V případě ETR z dat vyplývá, že pro zaměstnance je daňově nejvýhodnější zvolit zaměstnání v Německu ve druhé příjmové skupině, nebo v Rakousku ve druhé příjmové skupině. První příjmové skupiny jsou sice procentuálně nejvýhodnější, ovšem výše příjmů v nich je na poměry daných zemí nízká.

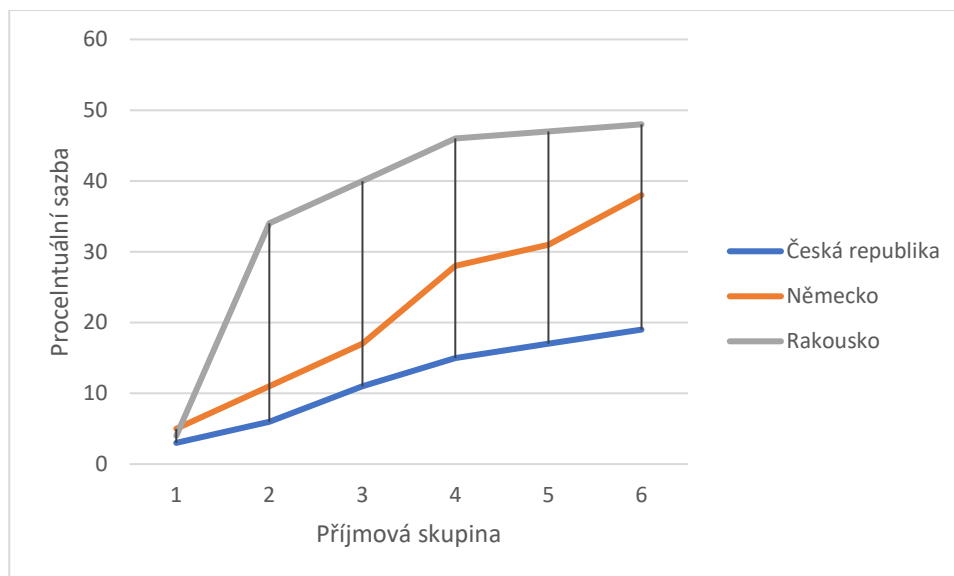
Tabulka 13 ETR a SETR u poplatníka s jedním dítětem

Parametr	Skupina	1	2	3	4	5	6
Čistá mzda (CZK)	Česká republika	19 610	35 398	66 958	157 510	213 799	298 279
	Německo	30 901	57 017	124 481	213 772	282 020	343 334
	Rakousko	39 206	48 573	83 357	180 601	245 096	341 840
ETR (%)	Česká republika	3	6	11	15	17	19
	Německo	5	11	17	28	31	38
	Rakousko	4	34	40	46	47	48
SETR(%)	Česká republika	8	17	22	26	28	30
	Německo	27	33	46	50	53	60
	Rakousko	22	52	59	64	65	66

Zdroj: Vlastní výpočty a vlastní zpracování

V případě výsledků výpočtů SETR se daňová zátěž zvyšuje úměrně výši příjmů, a lze tedy tento výsledek za poměrně spravedlivý, co se daňového zatížení obyvatelstva týká. Dle identifikovaných rozdílů oproti ETR je patrné, že trendy progresivity jsou podobné, ovšem v případě Německa nastává z pohledu SETR změna už ve druhé příjmové skupině, oproti zlomu ve třetí příjmové skupině u ETR.

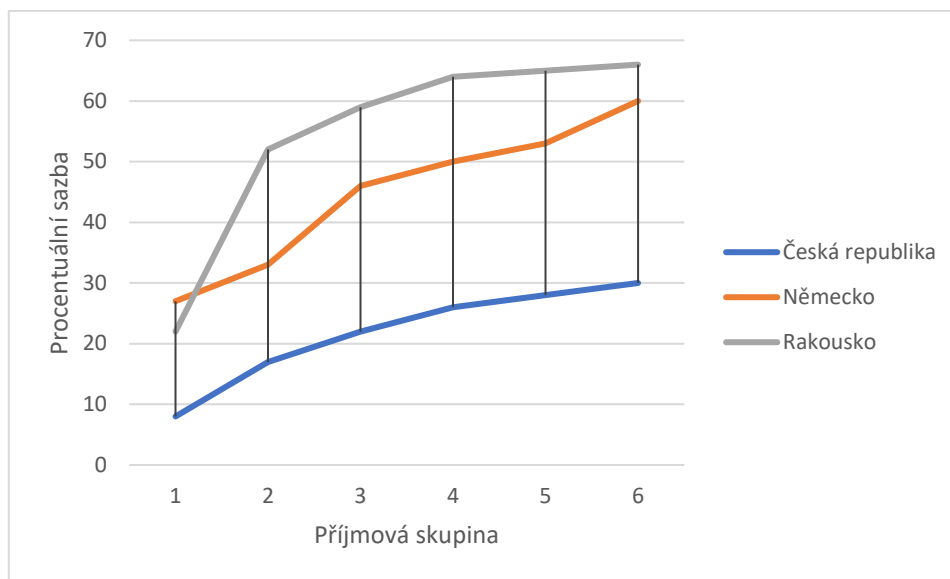
Graf 2 Progresivita ETR u poplatníka s jedním dítětem

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Následně v Graf 2 je vidět progresivita daňových sazeb ve vybraných příjmových skupinách. Z grafu rovněž vyplývá, že co se daňových sazeb týká, nejnížší progresivita v souvislosti se zvyšujícím se příjmem je v České republice, a nejvyšší v Rakousku, ovšem pouze do 3. příjmové skupiny, tedy příjmu cca odpovídajícímu 5násobku průměrné mzdy. Při vyšších částkách je progresivní růst daňové sazby velmi mírný.

Graf 3 SETR u poplatníka s jedním dítětem

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V případě SETR, tedy celkového zdanění včetně odvodů na sociální a zdravotní pojištění, je progresivita daňové sazby vyšší i v případě České republiky, která stejně jako ostatní dva státy atakovala hranici 30 %, ovšem pouze v nejvyšší příjmové skupině. V případě Rakouska a Německa je znatelné, že výše daňové sazby je výrazně progresivní do výše příjmu ve třetí příjmové skupině, a poté je sice rostoucí, ale růst progresse je značně pomalejší. V případě České republiky je křivka také degresivní po celou dobu, nicméně zlom nastává už ve druhé příjmové skupině. Je pravděpodobné, že je tento rozdíl způsoben počtem daňových tarifů, potažmo sazeb.

3.2.2 Poplatník se dvěma nezaopatřenými dětmi ve společné domácnosti

V následující Tabulka 14 jsou výsledky výpočtů hodnot ERT a SETR pro poplatníka samoživitele se dvěma dětmi ve společné domácnosti. Jak lze z tabulky vidět, proti poplatníkovi s jedním dítětem v podkapitole 3.2.1 jsou čisté příjmy o něco málo vyšší, nicméně to je způsobeno výhradně slevou na druhé dítě. V případě České republiky platí i v této situaci, že na „zápornou“ vyměřenou daň, a tedy daňový bonus čerpatelný již v průběhu roku na měsíční bázi, dosáhne pouze poplatník v první, tedy nejnížší příjmové skupině. Stejná situace nastala i v případě rakouského poplatníka, kdy vlivem nízkého příjmu, ale poměrně vysoké měsíční slevy na dani opět vychází „záporná“ daň.

Tabulka 14 ERT a SERT poplatníka se dvěma dětmi

Parametr	Skupina	1	2	3	4	5	6
Čistá mzda (CZK)	Česká republika	18 983	37 258	68 818	159 370	215 659	300 139
	Německo	31 152	57 766	125 521	214 521	282 769	344 084
	Rakousko	39 206	52 248	87 532	184 275	248 771	345 515
ETR (%)	Česká republika	-12	2	8	14	17	19
	Německo	5	10	17	28	31	38
	Rakousko	-3	30	39	45	47	48
SETR (%)	Česká republika	-1	13	19	25	28	30
	Německo	27	32	46	50	52	60
	Rakousko	16	48	57	64	65	66

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V případě ETR je zajímavé v Graf 4 pozorovat, že český poplatník se dostal díky daňovému zvýhodnění k záporné hodnotě, a tedy mu vznikl bonus. Stejná situace nastala i v případě rakouského poplatníka.

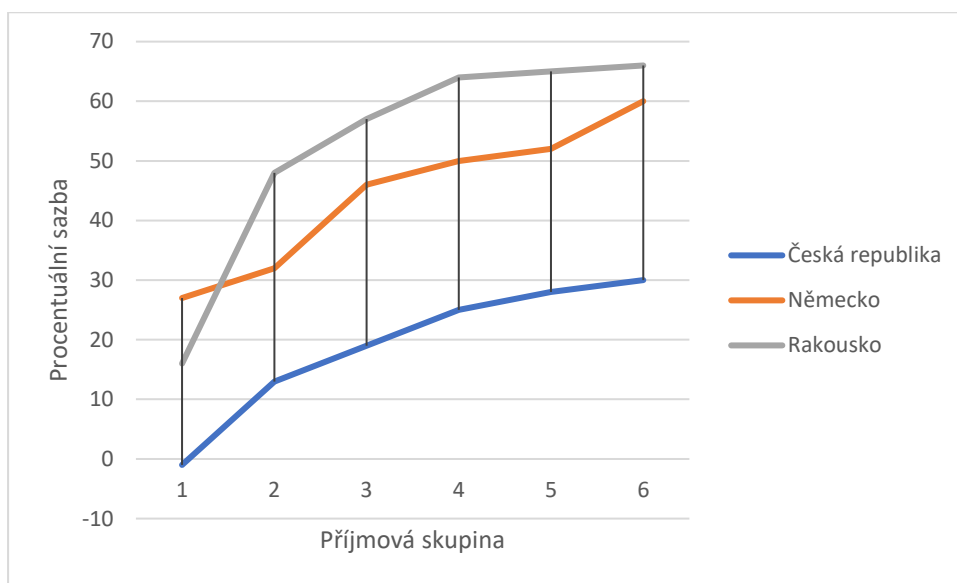
Graf 4 ETR u poplatníka se dvěma dětmi

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Z Graf 4 také vyplývá, že průběh funkcí daňových sazeb v jednotlivých státech je obdobný, jako v případě jednoho dítěte, nicméně v případě Německa není tak výrazný skok mezi druhou a třetí příjmovou skupinou, ale tento jev se objevuje až ve čtvrté skupině, ačkoliv je rozhodně méně výrazný. V případě rakouské křivky je trend téměř stejný, jako v případě poplatníka s jedním dítětem.

Graf 5 SETR u poplatníka s dvěma dětmi

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V Graf 5 je vidět zajímavý fakt, jímž je značná změna počátečních hodnot v případě německé a rakouské křivky progresivity daňové sazby. Kvůli záporné sazbě daně je vliv sociálního a zdravotního pojištění v první příjmové kategorii velmi nízký, ovšem, v druhé kategorii již není změna ve struktuře slevy tak patrná, a tako křivka dále drží svůj tvar, jako ve všech předchozích grafech. V případě německé křivky je mírná změna v trendu progresivity, a výraznější nárůst nastává ve třetí skupině, tedy sociální a zdravotní pojištění má v případě Německa reálný vliv na příjmy lidí ve třetí skupině, pro něž byla v případě metody ETR výrazně nižší daňová zátěž, jak lze vyčíst z trendu křivky pro Německo. Příjmy spadající do druhé příjmové skupiny jsou do značné míry ovlivněny poměrně vysokým daňovým zvýhodněním na děti, které se v případě dvou dětí ještě znásobí, a pravděpodobně to je důvod nízkého sklonu křivky mezi první a druhou příjmovou skupinou.

3.2.3 Poplatník v manželství s jedním nezaopatřeným dítětem v domácnosti

Pro účely výpočtu výše daně z příjmu je potřeba v případě německého poplatníka stanovit také výši mzdy druhého z manželů. Pro tento případ je stanoveno, že druhý z manželů má příjem ve výši průměrné hrubé mzdy, tedy 85 024 CZK.

Tabulka 15 ETR a SETR poplatníka v manželství s jedním dítětem

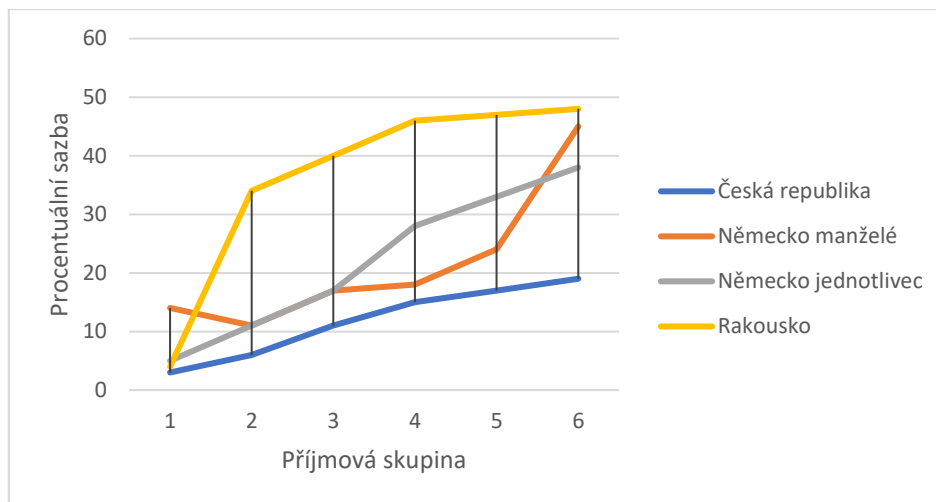
Parametr	Skupina	1	2	3	4	5	6
Čistá mzda (CZK)	Česká republika	19 610	35 398	66 958	157 510	213 799	298 279
	Německo manželé	40 731	57 017	90 041	153 252	183 563	154 309
	Německo jednotlivec	30 901	57 017	123 240	213 772	273 889	343 335
	Rakousko	39 206	48 573	83 573	180 601	245 096	341 840
ETR (%)	Česká republika	3	6	11	15	17	19
	Německo manželé	14	11	17	18	24	45
	Německo jednotlivec	5	11	17	28	33	38
	Rakousko	4	34	40	46	47	48
SETR (%)	Česká republika	8	17	22	26	28	30
	Německo manželé	36	33	46	40	46	67
	Německo jednotlivec	27	33	46	50	54	60
	Rakousko	22	52	59	64	65	66

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V Tabulka 15 jsou v případě německého poplatníka vidět dvě sady výsledků. To je pro porovnání, jak by vypadalo daňové zatížení domácnosti, která využila možnost rozložení příjmů, a tím i daně z příjmů, a domácnosti, která tuto možnost optimalizace nevyužila. Je na první pohled vidět, že v případě první příjmové skupiny je výhodnější daňovou optimalizaci čistě z pohledu daně z příjmu, bez dalších plateb, neuplatňovat, neboť rovným dělením příjmů mezi oba poplatníky se výrazně zvýší základ poplatníka s nižším příjmem. V případě zahrnutí i sociálního a zdravotního pojištění do výpočtu rozdíl ve výsledku již není tak výrazný, nicméně se stále vyplatí daň v této skupině neoptimalizovat. Je zajímavé, že celkové zatížení příjmu, tedy včetně odvodů na sociální a

zdravotní pojištění, vychází ve druhé a třetí příjmové skupině identicky, bez ohledu na daňovou optimalizaci. Toto je vidět i v Graf 6 a Graf 7, kde je jasně viditelná trendu daňové sazby mezi třetí a čtvrtou příjmovou skupinou.

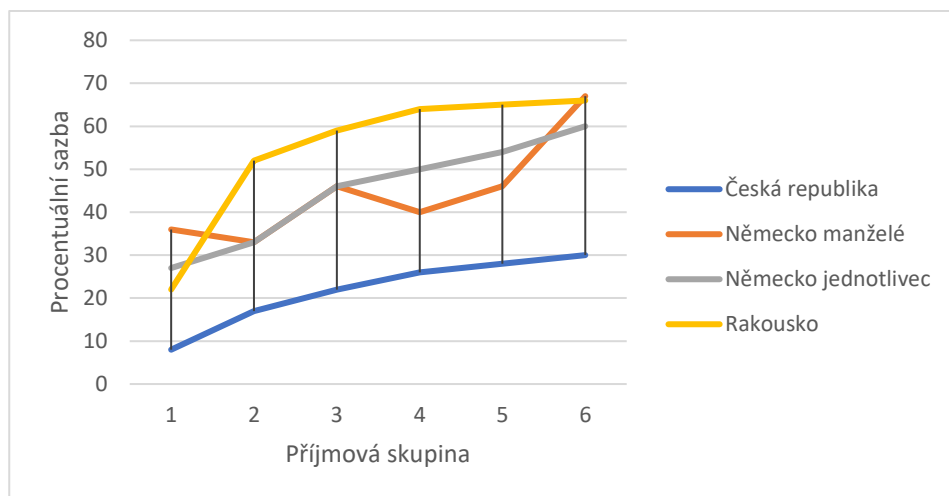
Graf 6 ETR u manželů s jedním dítětem

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Ovšem ve čtvrté a páté skupině už je patrná výhoda vycházející z optimalizace daňového základu, kdy v případě čtvrté skupiny je rozdíl mezi daňový základem jednotlivce bez optimalizace daně sazba daně 50 %, přičemž v případě rozdělovací sazby daně jen 40 %, tedy je rozdíl 10 %, což je v tomto případě částka 25 507 CZK, tedy v přepočtu přes 1 031 EUR měsíčně.

Graf 7 SETR u manželů s jedním dítětem

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V případě šesté příjmové skupiny dokonce došlo u německého poplatníka u optimalizovaného daňového základu k situaci, kdy vznikl daňový bonus, tedy daň z příjmu v určité daňové sazbě vychází záporně, a v tomto případě bude v rámci ročního zúčtování daní finanční úřad vracet přeplatek na dani, v případě, že daně z příjmů z dalších oblastí přeplatek nepřevyší, a tedy nevznikne nedoplatek. V tomto případě také bude finanční úřad rozhodně na konci roku vyrovnávat Kindergeld, tedy uplatňovat Kinderfreibetrag. V případě rakouského poplatníka je progresivita zdanění konstantní a zlom ve sklonu křivky přichází vždy mezi první a druhou příjmovou skupinou, což značí, že člověk s průměrnými a vyššími příjmy a jedním dítětem se téměř vždy dostane do vyšších daňových odvodů, jak v případě pouze daně z příjmu, tak i v případě zahrnutí dalších mzdových nákladů.

3.2.4 Poplatník v manželství se dvěma nezaopatřenými dětmi v domácnosti

Stejně jako v předchozí kapitole 3.2.3 je pro účely výpočtu výše daně z příjmu potřeba v případě německého poplatníka stanovit také výši mzdy druhého z manželů. I pro tento případ je stanoveno, že druhý z manželů má příjem ve výši průměrné hrubé mzdy, tedy 85 024 CZK.

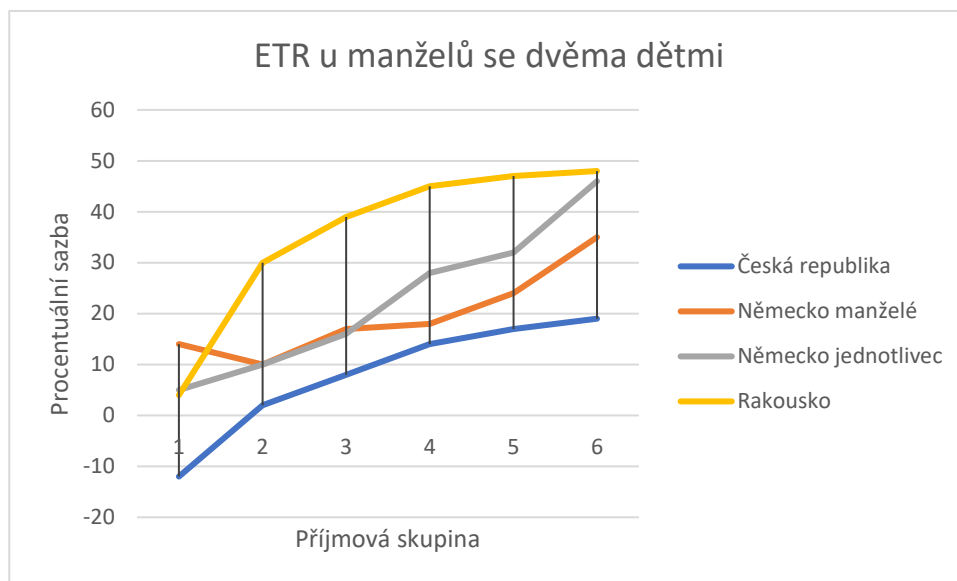
Tabulka 16 ETR a SETR poplatníka v manželství se dvěma dětmi

Parametr	Skupina	1	2	3	4	5	6
Čistá mzda (CZK)	Česká republika	21 329	37 258	68 818	159 370	215 659	300 139
	Německo manželé	40 981	57 766	90 890	154 001	184 312	334 074
	Německo jednotlivec	31 152	57 766	123 589	214 521	274 638	344 084
	Rakousko	39 206	52 248	87 352	184 275	248 771	345 415
ETR (%)	Česká republika	-12	2	8	14	17	19
	Německo manželé	14	10	17	18	24	35
	Německo jednotlivec	5	10	16	28	32	46
	Rakousko	4	30	39	45	47	48
SETR (%)	Česká republika	-1	13	19	25	28	30
	Německo manželé	36	32	29	40	46	57
	Německo jednotlivec	27	32	27	50	54	69
	Rakousko	22	48	57	64	65	66

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V Tabulka 16 je vidět, že v případě České republiky opět v nejnižší příjmové skupině vznikl daňový bonus, tedy na měsíční bázi vychází záporná daň a takovému zaměstnanci bude daňový bonus při ročním zúčtování daně vyplacen, pokud splní potřebné podmínky. V případě rodiny se dvěma dětmi je v České republice i v případě zahrnutí odvodů na sociální a zdravotní pojištění výsledný odvod záporný, a tedy takový zaměstnanec dostane celou svou hrubou mzdu, za předpokladu, že nemá další srážky ze mzdy, samozřejmě. V Graf 8 lze vidět, že v případě Německého poplatníka je v první příjmové skupině výhodnější daň neoptimalizovat, zároveň ve druhé a třetí příjmové skupině je průběh progresivní funkce téměř shodný a zlom u neoptimalizovaného daňového základu vzniká mezi třetí a čtvrtou příjmovou skupinou, a u optimalizovaného příjmu zlom v trendu nastává až mezi čtvrtou a pátou příjmovou skupinou.

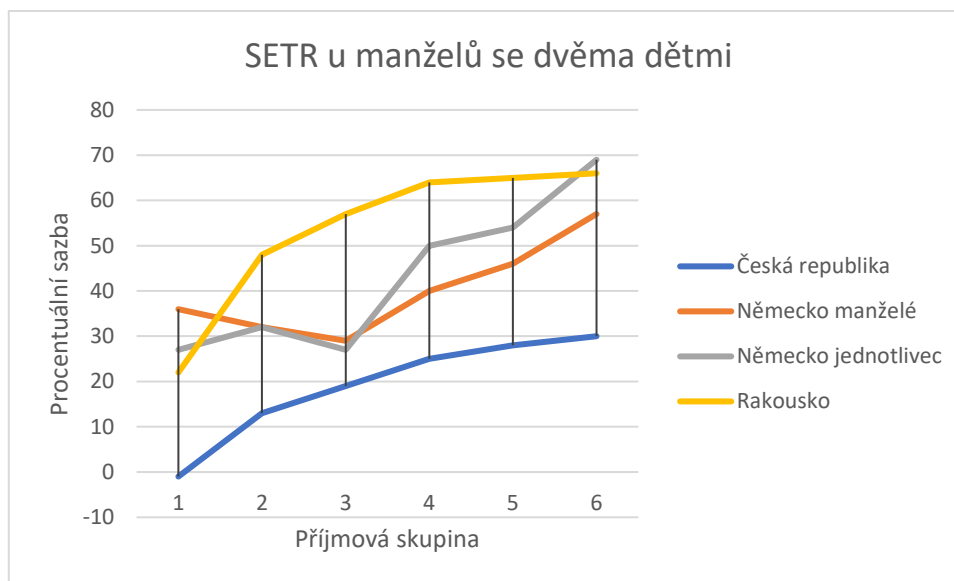
Graf 8 ETR u poplatníka v manželství se dvěma dětmi

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Složitý systém výpočtu daně z příjmu v Německu včetně různých vzorců pro každou kategorii výše příjmu zapříčinil, že v případě optimalizované i neoptimalizované daně, jak lze vidět v Graf 9, ve třetí příjmové skupině nastal výrazný zlom v rámci zdanění zahrnující i odvod na sociální a zdravotní pojištění. Tento výrazný propad v sazbě je způsoben sice slevou na dani sníženou daní z příjmu, nicméně daňový základ zůstává ve stejné výši, a odvod na sociální a zdravotní je v případě takto vysokého základu téměř třikrát vyšší než daň po odečtení všech slev na dani a daňových zvýhodnění na děti.

Graf 9 SETR u poplatníka v manželství se dvěma dětmi

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V případě České republiky i Rakouska je trend progresivity procentuální sazby víceméně konstantně rostoucí, a tvarově velmi podobný, jak lze vidět v Graf 9, ovšem s rozdílem výše hladiny sazby, kdy v České republice je sazba ve výrazně nižší hladině než v případě rakouských sazeb. To je způsobeno konstantními proměnnými ve vzorcích pro mzdový výpočet. Při porovnání grafů Graf 8 a Graf 9, je vidět, že trend je podobný jak pouze v čisté daňové sazbě, tak i v efektivní daňové zátěži, tedy se zahrnutím odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

3.2.5 Poplatník svobodný, bezdětný a studující

V tomto případě poplatník studujícím zaměstnancem, kdy je studentem standardní vysoké školy a jeho studium probíhá dálkově a výsledkem studia bude zvýšení kvalifikace v oboru, kde už momentálně pracuje – tedy zvýší se jeho kompetence a hodnota pro zaměstnavatele. Věk zaměstnance je 24 let a zaměstnanec nepřekročil standardní dobu studia. Náklady na studium jsou 21 000 CZK za 1 semestr studia, tedy 42 000 CZK za jeden kalendářní rok. Je zvoleno, že zaměstnanec je studentem druhého ročníku ze tří možných, a tedy platba za školné bude za celý kalendářní rok konzistentní. Zároveň je počítáno s tím, že v rámci poplatku za studium jsou studentovi poskytnuty i všechny studijní materiály a potřeby, tedy skripta, případně software atp.

Tabulka 17 ETR a SETR studujícího poplatníka bez dětí

Parametr	Skupina	1	2	3	4	5	6
Čistá mzda (CZK)	Česká republika	18 678	34 656	66 026	156 578	212 876	297 347
	Německo	34 152	59 771	127 235	216 526	284 774	346 089
	Rakousko	39 207	48 574	83 858	180 601	245 097	341 841
ETR (%)	Česká republika	1	8	12	16	18	19
	Německo	-2	8	17	27	30	37
	Rakousko	4	34	40	46	47	48
SETR (%)	Česká republika	12	19	23	27	29	30
	Německo	20	30	46	49	52	59
	Rakousko	22	52	59	64	65	66

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

V Tabulka 17 lze vidět, že pokud je německým poplatníkem mladý, při zaměstnání studující, člověk, jehož příjem spadá do nejnižší příjmové skupiny, získá na konci roku zpět přeplatek daně, tedy za předpokladu, že splní všechny podmínky a v rámci jiného příjmu z jiných zdrojů nevznikne nedoplatek. V tomto konkrétním případě by byl přeplatek na dani za celý rok ve výši přes 11 800 CZK, tedy lehce přes 477 EUR ročně. Zároveň je z Graf 10 patrné, že trend růstu procentuální sazby čisté daně je od první až do čtvrté příjmové skupiny konzistentně rostoucí, a zlom nastává až mezi čtvrtou a pátou příjmovou skupinou, a mezi pátou a šestou příjmovou skupinou se sklon křivky opět přibližuje sklonu křivky mezi příjmovými skupinami jedna až čtyři. Z Tabulka 17 lze také vyčíst, že studovat se vyplatí i rakouskému poplatníkovi s příjmem v nejnižší příjmové kategorii. Jak lze vidět v Graf 10, v křivce rakouského trendu je zlom v rychlosti růstu od druhé příjmové skupiny, kde je výrazně plošší nárůst, oproti výraznému nárůstu mezi první a druhou příjmovou skupinou. Toto je způsobeno poměrně vysokou slevou na dani za studium, která je uplatnitelná až do výše reálných nákladů na studium.

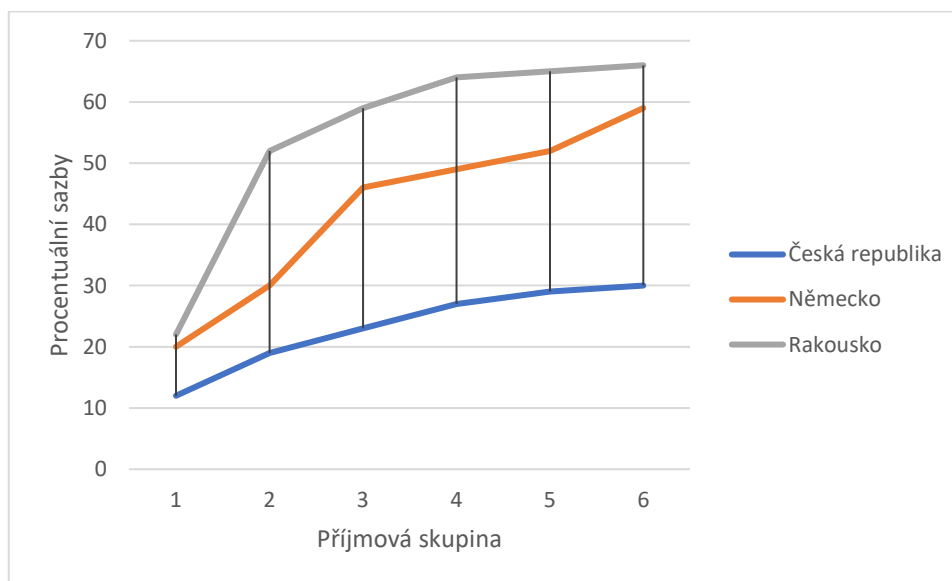
Graf 10 ETR studujícího a bezdětného poplatníka

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Při porovnání Grafů Graf 10 a Graf 11 lze pozorovat, jak se do sklonu křivky efektivní daňové sazby promítly odvody na sociální a zdravotní pojištění, protože na první pohled je vidět výraznější nárůst nejen v sazbách, ale v případě Německa i změna sklonu trendu.

Graf 11 SETR studujícího a bezdětného poplatníka

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Při zahrnutí daně i sociálního a zdravotního pojištění je patrná výrazná změna sklonu v Graf 11 mezi druhou a třetí příjmovou skupinou, dále je mezi třetí a pátou skupinou trend růstu procentuální efektivní sazby daně plošší, a mezi pátou a šestou příjmovou skupinou je růst opět rychlejší. Při bližším zkoumání změny sazeb v rakouské efektivní daňové sazbě lze vidět, že v případě Rakouska se trend funkce procentuální sazby efektivní sazby daně změní až mezi čtvrtou a šestou příjmovou skupinou, kde je, v případě zahrnutí sociálního a zdravotního pojištění do výpočtu, vidět v páté příjmové skupině nárůst do téměř kontinuální pozice s okolními body příjmových skupin. Křivka v případě České republiky je opět téměř totožného tvaru jako v případě ETR, nicméně je stejně jako v předchozím příkladu posunutá po vertikální ose k vyšším hodnotám.

3.3 Náklady na život a kvalita života

Náklady na život ve vybraných státech lze rozdělit na několik podskupin. Pro tuto práci byly zvoleny dvě skupiny: Náklady na bydlení a Náklady na potraviny a další spotřebu.

V Tabulka 18 je vyčíslená spotřeba jednoho dospělého člověka, bez zahrnutí nákladů na bydlení. Pro porovnání výše v konkrétních vybraných státech je uveden i unijní průměr. Podle těchto dat je z vybraných států pouze Česká republika, co se spotřebních výdajů týká, pod unijním průměrem, Německo a Rakousko vykazují nadprůměrné hodnoty.

Tabulka 18 Průměrná hodnota měsíční spotřeby dospělého člověka

Stát EU	Průměrné měsíční spotřební výdaje dospělého
Česká republika	10 955
Německo	22 074
Rakousko	23 072
Průměr států EU	17 260

Zdroj: (63), Vlastní zpracování

V Tabulka 19 jsou pro přepočítání nákladů na bydlení použita průměrná data z průzkumu trhu společností Deloitte, a pro výpočet celoevropské průměrné ceny nemovitosti byla použita data téže společnosti. Plochy bytů byly zvoleny podle dat pro

Českou republiku a aplikovány na všechny zvolené státy. Pro rodinu samoživitele s jedním dítětem byl zvolen byt o dispozici 2+kk, pro samoživitele se dvěma dětmi byl zvolen byt 2+1, pro manžele s jedním dítětem byl zvolen rozlohou větší byt 2+1, pro manžele se dvěma dětmi byl zvolen byt 3+kk a pro bezdětnou domácnost byl zvolen byt dispozice 1+1.

Tabulka 19 Průměrný roční náklad na bydlení

Státu EU	Typ rodiny	Průměrná plocha bytu (m ²)	Průměrná roční cena bydlení v EUR/1 m ²	Přepočet na měsíční náklady na bydlení v CZK
Česká republika	Sam_1dítě	27	3 263	15 130,12
	Sam_2dětí	32		17 932,00
	Man_1dítě	49,6		27 794,60
	Man_2dětí	67,2		37 657,20
	Stud_0dětí	20,8		11 655,80
Německo	Sam_1dítě	27	4 540	21 051,41
	Sam_2dětí	32		24 949,82
	Man_1dítě	49,6		38 672,22
	Man_2dětí	67,2		52 394,63
	Stud_0dětí	20,8		16 217,38
Rakousko	Sam_1dítě	27	4 725	21 909,23
	Sam_2dětí	32		25 966,50
	Man_1dítě	49,6		40 248,08
	Man_2dětí	67,2		54 529,65
	Stud_0dětí	20,8		16 878,23

Zdroj: (64), (65), (66); Vlastní zpracování

Je nutné uvést, že pro výpočty výše příjmů jednotlivých modelových domácností byly pro výši příjmu případného druhého dospělého pracujícího člena zvoleny následující částky, které jsou průměrnou čistou mzdou, s uplatněním pouze slevy na poplatníka, dle pravidel každého státu.

3.3.1 Životní náklady v první příjmové skupině

V Tabulka 20 lze vidět náklady na bydlení a spotřebu všech vybraných druhů domácností v první příjmové skupině, tedy takové, v níž je hlavní příjem polovina průměrného příjmu v daném státu.

Tabulka 20 Srovnání příjmů a výdajů domácností s podprůměrným příjmem

Skupina 1 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	19 610	-11 953
	Sam_2děti	39 842	18 983	-20 859
	Man_1dítě	55 182	54 411	-771
	Man_2děti	70 522	56 130	-14 393
	Stud_0dětí	22 611	18 678	-3 933
Německo	Sam_1dítě	54 162	30 901	-23 261
	Sam_2děti	69 098	31 152	-37 946
	Man_1dítě	93 857	90 162	-3 695
	Man_1dítě_spol_zákl	93 857	99 992	6 135
	Man_2děti	118 617	90 413	-28 204
	Man_2děti_spol_zákl	118 617	100 242	-18 375
	Stud_0dětí	38 291	34 152	-4 139
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	39 206	-17 311
	Sam_2děti	72 111	39 206	-32 905
	Man_1dítě	97 928	91 280	-6 649
	Man_2děti	123 746	91 280	-32 466
	Stud_0dětí	39 950	39 207	-743

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Lze vidět, že v této příjmové hladině tzv. nevyjde s penězi žádná z rodin, kromě německé domácnosti, kde jsou dva pracující manželé s jedním dítětem, kteří navíc využili možnost optimalizace příjmů. Všechny ostatní domácnosti buď musí řešit finanční situaci formou nejrůznějších sociálních dávek, či úsporněji řešit otázku bydlení a spotřeby, např. formou spolubydlení s další rodinou v podobné situaci, či v případě samoživitelů využitím nejrůznějších neziskových organizací či azylových domů, nebo potravinových bank. Tato situace je očividná i z oficiálních evropských statistik zabývajících se tímto tématem, neboť i dle dat Eurostatu jsou výdaje na sociální dávky spojené s bydlením a péčí o děti

stále rostoucí, a tento trend roste konstantě ve všech vybraných státech, i Evropské unii jako celku. (67)

3.3.2 Životní náklady ve druhé příjmové skupině

V Tabulka 21 je přehledně zobrazen měsíční rozpočet domácností s průměrným příjmem. I v této příjmové skupině jsou druhy domácností, které jsou nuceny zejména kvůli vysokým nákladům na bydlení svou finanční situaci řešit buď změnou zaměstnání, anebo bydlením v levnějších lokalitách, nicméně zde se okamžitě nabízí otázka dostupnosti zaměstnání v levnější oblasti, případně náklady na dojíždění do zaměstnání, či opět systematická pomoc formou nejrůznějších sociálních dávek, či, stejně jako ve skupině s podprůměrným příjmem, využití sdíleného bydlení.

Tabulka 21 Srovnání příjmů a výdajů domácností s průměrným příjmem

Skupina 2 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny (CZK)	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	35 398	3 835
	Sam_2děti	39 842	37 258	- 2 584
	Man_1dítě	55 182	70 199	15 017
	Man_2děti	70 522	72 059	1 536
	Stud_0dětí	22 611	34 656	12 045
Německo	Sam_1dítě	54 162	57 017	2 855
	Sam_2děti	69 098	57 766	- 11 332
	Man_1dítě	93 857	116 278	22 421
	Man_1dítě spol_zákl	93 857	116 278	22 421
	Man_2děti	120 752	117 027	- 3 725
	Man_2děti spol_zákl	120 752	117 027	- 3 725
	Stud_0dětí	38 952	59 771	20 819
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	48 573	- 7 944
	Sam_2děti	72 111	52 248	- 19 863
	Man_1dítě	97 928	100 647	2 718
	Man_2děti	123 746	104 322	- 19 424
	Stud_0dětí	39 950	48 574	8 624

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Jak vyplývá z Tabulka 21, situace s vyššími náklady, než jsou příjmy domácnosti, se stále dotýká vysokého vzorku zkoumaných domácností napříč jejich skladbou. Ve všech

vybraných státech je problémová finanční situace u domácnosti, kde je jeden pracující člověk se dvěma nezaopatřenými dětmi ve společné domácnosti. Následně jsou v případě Německa manželé se dvěma dětmi, bez ohledu na využití daňové optimalizace, a v případě Rakouska se problém nedostatečného příjmu týká i domácnosti s jedním dospělým a jedním dítětem, a stejně jako v případě Německa i manželské domácnosti se dvěma dětmi.

3.3.3 Životní náklady ve třetí příjmové skupině

Tabulka 22 zobrazuje výpočet příjmů a výdajů domácností ve třetí příjmové skupině, tedy s příjmem ve výši dvojnásobku průměrné mzdy.

Tabulka 22 Srovnání příjmů a výdajů domácností ve třetí příjmové skupině

Skupina 3 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny (CZK)	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	66 958	35 395
	Sam_2děti	39 842	68 818	28 976
	Man_1dítě	55 182	101 759	46 577
	Man_2děti	70 522	103 619	33 096
	Stud_0dětí	22 611	66 026	43 415
Německo	Sam_1dítě	54 162	124 481	70 319
	Sam_2děti	69 098	125 521	56 423
	Man_1dítě	93 857	182 501	88 644
	Man_1dítě_spol_zákl	93 857	149 302	55 445
	Man_2děti	120 752	182 850	62 098
	Man_2děti_spol_zákl	120 752	150 151	29 399
	Stud_0dětí	38 952	127 235	88 283
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	83 357	26 840
	Sam_2děti	72 111	87 532	15 422
	Man_1dítě	97 928	135 647	37 718
	Man_2děti	123 746	139 426	15 680
	Stud_0dětí	39 950	83 858	43 908

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Jak lze vidět výše, všechny domácnosti v této skupině mají dostatečné příjmy na pokrytí veškerých nezbytných výdajů. Už v případě této příjmové skupiny lze předpokládat, že se zvyšujícím se příjmem se zvyšuje potřeba bydlet v rozlohou větším

bytě, a tedy náklady na bydlení by mohly růst úměrně této potřebě. Ve výpočtu nicméně není tato potřeba zohledněna. Lze vidět, že nejvyšší měsíční výdaje má v Německu rodina se dvěma dětmi a optimalizovanou daní, kdy na nezbytné výdaje z rodinného rozpočtu odejde 80 % příjmů. V případě Rakouska je poměrově nejvyšší částka opět u domácnosti se dvěma dospělými a dvěma dětmi, kdy je na pokrytí nezbytných výdajů potřeba 89 % příjmů domácnosti. To je v této příjmové skupině zároveň nejvyšší poměr mezi příjmy a výdaji domácností. V České republice je poměrově nejvyšší výdaj také u domácnosti s manželi a dvěma dětmi, z jejichž rozpočtu je na nezbytné výdaje odesláno 68 % příjmů domácnosti. Nejvyšší měsíční zůstatek, tedy nejnižší poměr výdajů a příjmů ze všech sledovaných má v této příjmové skupině německý bezdětný student, jenž má velmi nízké náklady na bydlení i ostatní výdaje, a tyto pokryje „pouze“ 31 % příjmu takové domácnosti.

3.3.4 Životní náklady ve čtvrté příjmové skupině

V Tabulka 23 jsou vyčíslené příjmy a výdaje domácnosti spadající do čtvrté příjmové skupiny, tedy s 5násobkem průměrné mzdy. V této příjmové skupině už lze uvažovat o potřebě většího pohodlí, kterého by mohlo být dosaženo díky větší ploše k bydlení, tedy v případě, pokud bychom kalkulovali s prostory k bydlení 1,5krát větší než původní zvolené rozlohy. I v takovém případě by těmto rodinám zůstalo z jejich příjmu dostatek finančních prostředků na neočekávané výdaje, investice či nákladnější plánované aktivity, např. dovolenou.

V této příjmové skupině je nejvyšší poměr mezi příjmy s výdaji 57 %, přičemž stejně jako v předchozích skupinách je to německých u manželů se dvěma dětmi s optimalizovanou daní. Druhou nejvyšší hodnotu, 52 %, má rakouská čtyřčlenná rodina. Poměrově nejvyšší částku v případě České republiky zaplatí za bydlení a nezbytnou spotřebu shodně jako v ostatních státech čtyřčlenná rodina, nicméně hodnota je výrazně nižší, „pouze“ 36 %. Přičemž, tato hodnota je jen o 2 procentní body vyšší než průměr veškerých hodnot v této skupině. Naopak nejnižší výdaje v poměru k příjmu má český bezdětný student, jehož příjem se po zaplacení sníží pouze o 14 %. Druhé nejvyšší úspory zůstanou německému bezdětnému studujícímu člověku, jehož náklady jsou pouze 18 % jeho příjmu.

Tabulka 23 Srovnání příjmů a výdajů domácností ve čtvrté příjmové skupině

Skupina 4 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	157 510	125 947
	Sam_2děti	39 842	159 370	119 528
	Man_1dítě	55 182	192 311	137 129
	Man_2děti	70 522	194 171	123 648
	Stud_0dětí	22 611	156 578	133 967
Německo	Sam_1dítě	54 162	213 772	159 610
	Sam_2děti	69 098	184 275	115 177
	Man_1dítě	93 857	273 033	179 176
	Man_1dítě_spol_zákl	93 857	212 513	118 656
	Man_2děti	120 752	273 782	153 030
	Man_2děti_spol_zákl	120 752	213 262	92 510
	Stud_0dětí	38 952	216 526	177 574
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	180 601	124 084
	Sam_2děti	72 111	184 275	112 165
	Man_1dítě	97 928	232 675	134 746
	Man_2děti	123 746	236 349	112 603
	Stud_0dětí	39 950	180 601	140 651

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Je-li úvaha o zvýšené potřebě pohodlí přepočítána na náklady spojené s bydlením přímou úměrou, tedy větší plocha bytu = vyšší náklady na bydlení, mezi výsledky v Tabulka 23 a přepočítanými hodnotami zahrnujícími vyšší náklady na bydlení nedošlo k významnému zvýšení. Na pomyslné první příčce nejvyšších výdajů je stále německá čtyřčlenná rodina s optimalizovaným daňovým zatížením, jejíž výdaje se z 57 % zvýšily na 69 % měsíčního příjmu takové domácnosti. Stejně tak druhý poměrově nejvyšší výdaj lze přiřadit ke čtyřčlenné rakouské rodině, shodně s původními výpočty. Co se pomyslného třetího místa týká, zde se pořadí změnilo. Jedná se opět o německou čtyřčlennou rodinu, nicméně místo původních 44 % příjmů rodiny bez optimalizovaného daňového základu se „umístila“ s výdaji ve výši 54 % příjmů taktéž německá čtyřčlenná rodina, nicméně s optimalizovaným daňovým základem. Z toho lze vyvodit, že v případě většího bydlení a výrazně nadprůměrných příjmů domácnosti je vhodné daňový základ jednotlivců optimalizovat na tzv. rodinný daňový základ.

3.3.5 Životní náklady v páté příjmové skupině

Jak lze vidět níže v Tabulka 24, v páté příjmové skupině jsou rozdíly mezi příjmy a výdaji tak veliké, že v rámci otázky zvýšení pohodlí lze uvažovat nad zvětšením rozlohy obydlí 2krát, oproti původním datům. Tento výpočet i s konkrétními výsledky je uveden v příloze 1, konkrétně na listu s názvem Životní náklady.

Tabulka 24 Srovnání příjmů a výdajů domácností v páté příjmové skupině

Skupina 5 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	213 799	182 236
	Sam_2děti	39 842	215 659	175 817
	Man_1dítě	55 182	248 600	193 418
	Man_2děti	70 522	250 460	179 937
	Stud_0dětí	22 611	212 876	190 265
Německo	Sam_1dítě	54 162	282 020	227 858
	Sam_2děti	69 098	282 769	213 671
	Man_1dítě	93 857	333 150	239 293
	Man_1dítě_spol_zákl	93 857	242 824	148 967
	Man_2děti	120 752	333 899	213 147
	Man_2děti_spol_zákl	120 752	243 573	122 821
	Stud_0dětí	38 952	284 774	245 822
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	245 096	188 579
	Sam_2děti	72 111	248 771	176 661
	Man_1dítě	97 928	297 170	199 241
	Man_2děti	123 746	300 845	177 099
	Stud_0dětí	39 950	245 097	205 147

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Dle dat v Tabulka 24 je poměr příjmů a výdajů nejvyšší opět v německé čtyřčlenné domácnosti s optimalizovanými příjmy. Při výpočtu s původními daty je poměr těsně pod 50 % příjmů, v případě zahrnutí vyšších nákladů spojených s bydlením jsou měsíční výdaje domácnosti necelých 72 % příjmů. Rozdíl je tedy na první pohled vysoký. I v absolutních číslech je rozdíl velký, kdy v menším bytě zůstane rodině 122 821 CZK, a v případě bydlení ve větší nemovitosti 68 292 CZK, rozdíl je tedy 54 530 CZK měsíčně, což je obdobně vysoký finanční obnos, s jakým disponují německé rodiny samoživitelů v první

příjmové skupině. Naopak, nejnižší relativní výdaje jsou v obou případech výpočtů u českého bezdětného studujícího člověka, jehož výdaje jsou 10 % a 16 % v případě většího bydlení, následovány německým bezdětným studující s výdaji ve výši necelých 14 % v menším bydlení, a s 20% výdaji ve větším bytě. Je zajímavé, že v případě takto vysokých příjmů má třetí nejnižší relativní výdaje česká dvoučlenná domácnost, tedy rodič samoživitel s jedním dítětem, jehož výdaje jsou ve výši necelých 15 % v menším bytě, a 22 % příjmů v případě bydlení ve větším bytě.

3.3.6 Životní náklady v šesté příjmové skupině

Životní náklady u skupiny obyvatel s velmi vysokými příjmy, konkrétně s příjmy ve výši 10násobku průměrné mzdy jsou jistě nadprůměrné, nicméně, při těchto výpočtech jsou použity průměrné hodnoty, jako u předchozích skupin, a stejně jako u čtvrté a páté skupiny i zde je kalkulováno spotřebou většího pohodlí, která je v tomto případě simulována bydlením v rozlohou 2,5krát větších nemovitostech, než je průměrná rozloha pro daný typ rodin.

V 1Tabulka 25 lze vidět výsledky výdajů a příjmů v průměrné výši, přičemž dle těchto dat je na pomyslném prvním místě s nejvyššími relativními výdaji německá tříčlenná rodina se dvěma dospělými, jedním dítětem a daňově optimalizovanými příjmy s relativní výší výdajů 41 % příjmů domácnosti. Pokud by taková rodina své příjmy daňově neoptimalizovala, její výdaje by byly pouze 23 % příjmů. Příklad stejné domácnosti žijící v rozlohou 2,5krát větším bytě by pomyslné pořadí nijak nezměnil, ačkoliv v případě domácnosti s optimalizovanými příjmy je nárůst o 20 procentních bodů na výdaje ve výši 51 % příjmů. V případě domácnosti s rozděleným daněním příjmů je nárůst „pouze“ o 14 procentních bodů.

ITabulka 25 Srovnání příjmů a výdajů domácností v šesté příjmové skupině

Skupina 6 / Stát	Typ rodiny	Celkové měsíční náklady (CZK)	Příjem rodiny	Celkový měsíční zůstatek rodiny (CZK)
Česká republika	Sam_1dítě	31 563	298 279	266 716
	Sam_2děti	39 842	300 139	260 297
	Man_1dítě	55 182	333 080	277 898
	Man_2děti	70 522	334 940	264 417
	Stud_0dětí	22 611	297 347	274 736
Německo	Sam_1dítě	54 162	343 334	289 172
	Sam_2děti	69 098	344 084	274 986
	Man_1dítě	93 857	402 596	308 739
	Man_1dítě_spol_zákl	93 857	213 570	119 713
	Man_2děti	120 752	403 345	282 593
	Man_2děti_spol_zákl	120 752	393 335	272 583
	Stud_0dětí	38 952	346 089	307 137
Rakousko	Sam_1dítě	56 517	341 840	285 323
	Sam_2děti	72 111	345 515	273 405
	Man_1dítě	97 928	393 914	295 985
	Man_2děti	123 746	397 489	273 743
	Stud_0dětí	39 950	341 841	301 891

Zdroj: Vlastní výpočty, vlastní zpracování

Nejnižší relativní výdaje má, stejně jako u předchozích příjmových skupin, český bezdětný studující dospělý, jehož výdaje jsou ve výši 8 % jeho příjmů v případě bydlení v rozlohově menším bytě, a 13 % příjmů v případě většího bytu. Další velmi nízké relativní výdaje jsou v případě české dvoučlenné rodiny, tedy jeden dospělý a jedno dítě, jejichž výdaje jsou rovny 11 % příjmů domácnosti, a výdaje ve stejné relativní výši 11 % má i německý bezdětný studující dospělý člověk. Ani v případě kalkulace s vyššími náklady na bydlení se pořadí výrazně nezmění, neboť rozdíl mezi relativními výdaji těchto dvou domácností v případě bydlení ve větším bytě jsou pouze 3,8 procentního bodu ve prospěch české domácnosti.

4 Zhodnocení výsledků

Hlavním cílem práce bylo komparovat jednotlivé daňové systémy a zhodnotit míru zdanění práce, včetně zahrnutí odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Tohoto cíle bylo dosaženo pomocí aplikace teoretických poznatků na fiktivní příklady s použitím průměrných hodnot nejnovějších evropských statistik.

Pro přehlednost byly fiktivní příklady rozděleny do šesti skupin, podle výše příjmu. Konkrétně se jedná o násobky průměrné mzdy, kdy první skupina má příjem ve výši poloviny průměrné mzdy, druhá skupina disponuje průměrným příjmem, třetí skupina má příjem ve výši 2násobku průměrné mzdy, čtvrtá disponuje 5násobkem průměrné mzdy, pátá skupina 7násobkem průměrné mzdy a šestá skupina má k dispozici 10násobek průměrné hrubé mzdy. V těchto šesti skupinách bylo identifikováno 5 domácností, přičemž každá spadá do jiné socioekonomické skupiny. Fiktivní příklady tedy byly rozděleny do domácností s předem zvoleným počtem dospělých osob a zvoleným počtem nezaopatřených dětí. Jednalo se o poplatníka s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti; poplatníka se dvěma nezaopatřenými dětmi ve společné domácnosti; manželský pár s jedním nezaopatřeným dítětem ve společné domácnosti, manželský pár se dvěma dětmi ve společné domácnosti a bezdětného studujícího dospělého poplatníka.

Následující výsledky práce jsou pro přehlednost rozděleny podle šesti výše zmíněných příjmových skupin.

V první skupině, kde má poplatník měsíční příjem ve výši poloviny průměrné mzdy v zemi je nejvyšší efektivní sazba daně, tedy i se zahrnutím odvodů na sociální a zdravotní pojištění, a po uplatnění všech dostupných měsíčních slev na dani domácnost, jejímiž obyvateli jsou shodně německí manželé s jedním i dvěma dětmi, bez daňové optimalizace příjmu, jejichž efektivní daňová sazba je shodně 36 %. Naopak nejnižší efektivní sazbu daně má česká domácnost, jejímiž členy jsou samozivitel se dvěma dětmi a zápornou efektivní daňovou sazbou -1 %, což znamená, že i při započtení odvodů na sociální a zdravotní pojištění jsou stále slevy na dani vyšší než její vyměřená výše, a proto takový poplatník sice měsíčně odvede sociální a zdravotní pojištění, ale může na konci roku po podání daňového přiznání nebo ročního zúčtování daně u zaměstnavatele získat určitou část peněz určených na odvod daně zpět formou daňového bonusu, a tedy ve výsledku za období je jeho efektivní daňová sazba skutečně záporná. Nicméně, je-li počítáno

s absolutními čísly v oblasti příjmů a výdajů domácností, nestačí žádné domácnosti z 5 typů (německých 7) příjmy na pokrytí všech nezbytných výdajů, kromě jediné domácnosti, a to německé domácnosti s manželi a dvěma dětmi, bez optimalizované daně z příjmu, které zůstane po zaplacení veškerých nutných výdajů 6 135 CZK. Všechny ostatní typy domácností ve všech státech jsou tedy odkázány na finanční pomoc od státu formou nejrůznějších sociálních dávek či přídatků na děti a bydlení. Dalším možným řešením jejich situace by mohlo být spolubydlení, a tím snížení nákladů, nebo ubytování v menších prostorách či levnější lokalitě. Samozřejmě se nabízí možnost druhého zaměstnání, nicméně zde je na místě diskuse ohledně kvality života jak dospělých, tak i dětí s nimi žijících ve společné domácnosti.

Ve druhé skupině, s průměrnými příjmy, je nejvyšší daňová sazba shodně u třech domácností, přičemž všechny jsou rakouské a efektivní daňová sazba u nich je velice blízko 52 %. Jedná se o samoživitele s jedním dítětem ve sazbou 51,98 %, manželský pár se jedním dítětem také se sazbou 51,98 % a bezdětného studujícího dospělého člověka také se sazbou 51,9 %. Naopak nejnižší efektivní sazba daně je v České republice, opět shodně ve výši 13 %, a to u domácnosti samoživitele se dvěma dětmi a manželů se dvěma dětmi ve společné domácnosti. Jsou-li v této skupině vyhodnocovány i absolutní částky, tři typy domácností nepokryjí výdaje svými příjmy. Konkrétně samoživitel se dvěma dětmi ve všech třech státech, samoživitel s jedním dítětem v Rakousku a manželé se dvěma dětmi v Rakousku a Německu (bez ohledu na optimalizaci daně). Těchto sedm domácností je tedy stejně jako v případě první skupiny odkázáno na sociální pomoc státu, širší rodiny či neziskových organizací. I u této příjmové skupiny se nabízí možnosti řešení jako spolubydlení, případně bydlení v menším bytě či v levnější lokalitě, nicméně tady vyvstává otázka dojíždění do zaměstnání, případně rovnou změna zaměstnání za výdělečnější.

Ve třetí příjmové skupině, ve které figurují příjmy ve výši 2násobku průměrné mzdy jsou nejvyšší efektivní sazby daně z příjmu ve třech typech domácností, přičemž všechny spadají do Rakouska. Jsou to domácnosti samoživitele s jedním dítětem, manželů s jedním dítětem a bezdětného studujícího dospělého člověka. Všechny tyto domácnosti mají shodnou efektivní daňovou sazbu ve výši 59 %, což se jeví jako velice vysoká částka. Nejnižší efektivní sazbu daně lze najít v České republice v domácnostech samoživitele se dvěma dětmi a čtyřčlennou rodinou, kdy domácnost se samoživatelem a dvěma dětmi má efektivní daňovou sazbu ve výši 18,96 % a čtyřčlenná domácnost ve výši 19,02 %. Při

zhodnocení absolutních čísel zůstane po zaplacení veškerých nutných výdajů na život nejvyšší částka německé domácnosti se dvěma manželi a jedním dítětem, bez daňové optimalizace příjmů, konkrétně 88 644 CZK, přičemž velice blízký je zůstatek bezdětného studujícího dospělého, konkrétně 88 283 CZK měsíčně. Nejnižší zůstatek lze najít v domácnosti rakouského samoživitele se dvěma dětmi v domácnosti, kterému po zaplacení veškerých nezbytných výdajů zůstane 15 422 CZK měsíčně. Pozitivním výsledkem je, že v této příjmové skupině jsou všechny typy domácností ve všech vybraných státech schopny pokrýt veškeré nutné výdaje pouze svými příjmy, a tedy není zde potřeba zatěžovat sociální systémy jednotlivých států nejrůznějšími podporami.

Ve čtvrté příjmové skupině, která disponuje příjmem ve výši 5násobku průměrné mzdy bylo kalkulováno i s potřebou vyššího pohodlí, a tedy s potřebou bydlet v obydlí s větší podlahovou plochou. Nejvyšší efektivní sazbu daně z příjmu mají opět Rakouské domácnosti, v této příjmové skupině všechny typy primárních příjmů rodin překvapivě mají stejnou efektivní daňovou sazbu ve výši 64 %. To je velice vysoká míra zdanění příjmů, nicméně, porovná-li se absolutní výše příjmů a výdajů domácností napříč vybranými státy, měsíční zůstatky takových rodin nejsou zanedbatelné, ani nízké částky. Např. u domácnosti manželů se dvěma dětmi je po odečtení všech nutných výdajů měsíční zůstatek z příjmů 112 603 CZK, což je vysoký obnos peněz. Nejvyšší částka v absolutní hodnotě zůstane tříčlenné německé rodině se dvěma dospělými a jedním dítětem, jejichž výsledný zůstatek je 179 176 CZK měsíčně v případě bydlení v malém bytě. Pokud by zde bylo počítáno s potřebou většího pohodlí, této rodině by zbylo 159 839 CZK, přičemž na pomyslné první místo by se tak dostala německá domácnost bezdětného studujícího dospělého člověka, jemuž by zůstalo 169 135 CZK. Naopak nejnižší zůstatek po odečtení všech nutných výdajů je v případě domácnosti obývající menší nemovitost 92 510 CZK a domácnosti s větší podlahovou plochou bydlení pak 65 254 CZK, oba příklady platí pro domácnost německých manželů se dvěma dětmi a daňově optimalizovaným příjmem.

Páté příjmové skupině opět dominuje, co se maximální výše efektivní daňové sazby týká, Rakousko, konkrétně opět všech 5 typů domácností, jejichž sazby jsou velice blízko 65 %. Pokud jsou v úvahu vzata absolutní čísla rodinných rozpočtů, nejvyšším konečným zůstatkem disponuje německá domácnost bezdětného studujícího poplatníka, jehož bilance je po zaplacení nutných výdajů 245 822 CZK v případě, že bydlí v malém bytě. Pokud by

tato domácnost zvolila variantu s větší podlahovou plochou bytu, měsíční zůstatek by byl snížen na 228 944 CZK měsíčně.

V nejvyšší příjmové skupině, s 10násobkem průměrné mzdy, nemá překvapivě nejvyšší efektivní sazbu daně žádná z rakouských domácností, ale německá čtyřčlenná domácnost, která nevyužila možnosti daňové optimalizace příjmů. Výše její efektivní daňové sazby je alarmujících 69 %, přičemž druhou nejvyšší efektivní sazbu daně má opět německá domácnost, tentokrát ale manželé s jedním dítětem a daňově optimalizovanými příjmy, a to ve výši 67 %. Obě tyto sazby jsou extrémně vysoké a je dobré zde zmínit, že v případě Německa jsou vysoké a vcelku chytře vyřešené daňové úlevy na děti. Oběma těmto domácnostem tak na konci roku, pokud podají daňové přiznání a splní podmínky, finanční úřad pravděpodobně vrátí zpět část daňového bonusu. Bylo-li by i zde kalkulováno s absolutními hodnotami měsíčních příjmů, výdajů a zůstatků, Nejvyšší měsíční zůstatek lze přiřadit k německé rodině s manželi a jedním dítětem, jimž po zaplacení všech nezbytných výdajů zůstane 308 739 CZK. Naopak nejnižší zůstatek lze najít u německé tříčlenné rodiny se dvěma dospělými a jedním dítětem, jejichž měsíční zůstatek je 119 713 CZK. Poměr mezi příjmy a výdaji v tomto typu domácností se blíží 44 %, což je vysoké procento výdajů.

Nejvýznamnějším efektem ovlivňujícím efektivní míru zdanění je, jak vyplývá z textů výš, primárně počet dětí v rodině, neboť ve všech zvolených státech jsou měsíční slevy na děti relativně vysoké a efektivně tak snižují vyměřenou daň, a v některých případech zajišťují jednou za zdaňovací období i vyplacení daňového bonusu.

5 Závěr

Daňové systémy jako celky se v České republice, Německu ani Rakousku příliš neliší. Jediným výrazným rozdílem mezi daňovými systémy České republiky a Německa s Rakouskem jsou federální rozpočty v Rakousku a Německu, tedy jakýsi systém přerozdělování vybraných finančních prostředků mezi jednotlivé spolkové země.

Z textů výše vyplývá, že Rakousko i Německo se staví k progresivitě zdanění příjmů vcelku aktivně, a vyšší příjmy jsou v obou zmíněných státech zdaněny výrazně vyšší sazbou než příjmy nižší. Tedy lze říci, že výše daňové sazby je přímo úměrná vyšší příjmů jedince. V České republice existuje určitá forma progresivního zdanění, ovšem aplikovány jsou pouze dvě sazby, což je, v porovnání s Německem a Rakouskem, vcelku nedostatečné. I v souvislosti se snahou aktuální politické sféry vyrovnat nejrůznějšími způsoby příjmy a výdaje státního rozpočtu by bylo vhodné uvažovat nad zavedením dalších stupňů progresivních sazeb u daně z příjmu fyzických osob. Je to jistě nepopulární krok, nicméně příjmy státního rozpočtu by se alespoň nepatrně zvýšily.

Sociální systémy jsou ve všech vybraných státech velmi podobné, založené na principu solidarity. Odvod do sociálního systému má ve všech třech vybraných státech velmi podobnou skladbu, nicméně procentuální výše odvodů je v České republice vyšší než v Německu a Rakousku, a i rozložení celkového odvodu mezi zaměstnance a zaměstnavatele je rozdílná. V České republice zaměstnavatel do sociálního systému odvede o 18,3 % víc než zaměstnanec. Naproti tomu v Německu je výše odvodu pro zaměstnance i zaměstnavatele stejná, a v případě Rakouska je rozdíl pouze 3 % ve prospěch zaměstnance. Nutno podotknout, že v případě Rakouska je v odvodu do sociálního systému zahrnuto i zdravotní pojištění.

Systémy zdravotního pojištění jsou si ve třech vybraných státech podobné, fungují na stejném principu, ovšem v určitých oblastech se liší. Zejména v případě Německa existují možnosti být pojištěni i u soukromých zdravotních pojišťoven, a dále také různou sazbou odvodu do zdravotního systému v různých oblastech. Rakouský systém je českému mnohem bližší, tedy kromě faktu tzv. „chybějícího“ odvodu do zdravotního pojištění, viz výš. Jako v případě sociálního pojištění se i u zdravotního pojištění napříč státy liší výše odvodů. V České republice je odvod nepatrně nižší než v Německu, nicméně opět se liší rozložením odvodu mezi zaměstnance a zaměstnavatele.

Sytém výběru daně z příjmu v České republice by jistě šel, se zapracováním malých i větších systémových změn vylepšit, což by vedlo ke zjednodušení komunikace poplatníků i plátců daně se státními autoritami, a zjednodušení procesů kontroly daňové povinnosti subjektů.

6 Seznam použitých zdrojů

1. **Kubátová, Květa.** *Strukturální distorze v daňovém systému a jejich vliv na investiční rozhodování.* Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-713-1.
2. **Vančurová, A. a Láchová, L.** *Daňový systém ČR.* Praha : VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.
3. **Angerer, Jost.** *Obecná daňová politika. Fakta a čísla o Evropské unii.* [Online] Evropský parlament, 1. 08 2022. [Citace: 10. 10 2022.]
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/92/obecna-danova-politika>.
4. **Finanční správa.** *Orgány finanční správy. Finanční správa.* [Online] Finanční správa ČR, 1. 1 2023. [Citace: 20. 1 2023.] <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy>.
5. **Ministerstvo zahraničních věcí.** *Platba daní v Rakousku. Velvyslanectví České republiky ve Vídni.* [Online] 13. 11 2019. [Citace: 10. 10 2022.]
https://www.mzv.cz/vienna/cz/obchod_a_ekonomika/uzitecne_navody_pro_ceske_firmy_a_osvc/danove_sluzby/index.html.
6. **Federální ministerstvo financí.** *Agentury a orgány veřejné moci. Bundesministerium Finanzen.* [Online] Bundesministerium Finanzen, 1. 1 2023. [Citace: 20. 1 2023.]
<https://www.bmf.gv.at/services/aemter-behoerden.html>.
7. **Bundesministerium der Finanzen.** *Abteilungen. Ministerium.* [Online] 1. 1 2023. [Citace: 25. 2 2023.]
<https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Ministerium/Abteilungen/abteilungen.html>.
8. **Alena, Vančurová.** *Zdanění osobních příjmů.* Praha : Wolters Kluwer, 2021. 978-80-7676-236-7.
9. **Finanční správa.** *Obecné informace. Finanční správa .* [Online] 1. 1 2023. [Citace: 20. 1 2023.]
<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>.
10. **Federální ministerstvo práce a sociálních věcí.** *Obecná zákonná minimální mzda. Zákoník práce.* [Online] 1. 10 2022. [Citace: 26. 2 2023.]
<https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/mindestlohn.html>.
11. **Tumple, Michael.** *Steuern kompakt 2023.* Vídeň : Linde Verlag Ges.m.b.H., 2023. 978-3-7073-4656-5.
12. **Your Europe.** *Přeshraniční pracovníci. Práce v zahraničí.* [Online] Europa.eu, 12. 12 2023. [Citace: 12. 26 2023.] https://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/cross-border-commuters/index_cs.htm.

13. —. Vyslaní pracovníci. *Práce v zahraničí*. [Online] europa.eu, 19. 01 2023. [Citace: 17. 12 2023.] https://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/posted-workers/index_cs.htm.
14. **Úřar práce ČR**. Zaměstnávání cizinců. *Úřad práce ČR*. [Online] MPSv ČR, 23. 11 2021. [Citace: 06. 01 2024.] <https://www.uradprace.cz/web/cz/zamestnavani-cizincu>.
15. **Ludmila, Lipková, Martin, Gress a Alena, Pončarová**. Daňové systémy v ČR a SR: srovnání s důrazem na daň z příjmu. *Ekonomika a řízení národního hospodářství*. [Online] 11. 8 2017. [Citace: 21. 1 2023.] <http://ea21journal.world/index.php/ea-v165-10/>.
16. **Vybíhal, Václav**. *Mzdové účetnictví 2022, praktický průvodce*. Praha : Grada Publishing a.s., 2022. 978-80-271-4703-5.
17. **Ministerstvo zahraničních věcí**. Daň z příjmů (Einkommensteuer, ESt). *Velvyslanectví České republiky ve Vídni*. [Online] 12. 11 2019. [Citace:] https://www.mzv.cz/vienna/cz/obchod_a_ekonomika/uzitecne_navody_pro_ceske_firmy_a_osvc/danove_sluzby/dan_z_prijmu_einkommensteuer_est.html.
18. **Odbor pro styk s veřejností**. A. Zákon o dani z příjmu, prováděcí vyhláška k dani z příjmu, prováděcí vyhláška k dani z příjmu, směrnice a poznámky. *Oficiální příručka k dani z příjmu BMF*. [Online] Federální ministerstvo financí DE, 1. 1 2022. [Citace: 16. 8 2022.] https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Glossareintraege/L/004_Lohnsteuer.html?view=renderHelp.
19. **Federální ministerstvo spravedlnosti**. Federální ministerstvo spravedlnosti. *Zákon o dani z příjmu (EStG)*. [Online] Bundesministerium der justiz, 1. 1 2023. [Citace: 20. 1 2023.] https://www.gesetze-im-internet.de/estg/inhalts_bersicht.html.
20. **Federální právní informační systém**. Zákon o ústavě práce. *Konsolidovaný federální zákon*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 26. 2 2023.] <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10008329>.
21. **Zákon o daních z příjmu**. In: *Sbírka zákonů. 2022, ročník 1992, částka 117, Zákon 586/1992 Sb.* [Online] 1.1.2022 - 30.6.2023. [Citace: 10. 10 2022.] Dostupné ve sbírce zákonů .
22. **Spolkový úřad pro spravedlnost DE**. § 1 Steuerpflicht. *Einkommensteuergesetz (EStG)*. [Online] Spolková republika Německo, 1. 1 2023. [Citace: 20. 1 2023.] https://www.gesetze-im-internet.de/estg/_1.html.
23. **MPSV**. Sociální pojištění v roce 2022. *Působnost MPSV - sociální pojištění*. [Online] Ministerstvo práce a sociálních věcí, 19. 01 2022. [Citace: 08. 01 2023.] <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>.
24. **Federální centrální daňový úřad**. Postup ELStAM. *ELStAM*. [Online] 1. 1 2022. [Citace: 28. 2 2023.]

https://www.bzst.de/DE/Unternehmen/ELStAM/ELStAM_Das_Verfahren/ELStAM_Das_Verfahren.html.

25. Viebrock, Björn. Daně z příjmu fyzických osob. *Německo - Fyzická osoba*. [Online] PwC, 23. 12 2023. [Citace: 04. 01 2024.] <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/taxes-on-personal-income>.

26. Zastupitelský úřad České republiky. Rakousko. *BusinessInfo.cz*. [Online] 01. 07 2021. [Citace: 11. 07 2022.] <https://www.businessinfo.cz/navody/rakousko-souhrnna-teritorialni-informace/2#3-obchod-a-investice>.

27. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Sociální pojištění v roce 2022. *Sociální pojištění*. [Online] MPSV, 1. 1 2022. [Citace: 28. 2 2023.] <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2022>.

28. Vojenská zdravotní pojišťovna. Změny v platbě zdravotního pojištění od 1.1.2022. *Aktuality zdravotního pojištění*. [Online] VoZP, 1. 1 2022. [Citace: 27. 2 2023.] <https://www.vozp.cz/aktuality/zmeny-v-platbe-zdravotniho-pojisteni-od-1-1-2022>.

29. Kooperativa. Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele. *Koop.cz*. [Online] Kooperativa VIG, 01. 01 2023. [Citace: 24. 01 2024.] <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-odpovednosti/zakonne-pojisteni-odpovednosti-zamestnavatele>.

30. Federální ministerstvo práce a sociálních věcí DE. Sociální pojištění. *Problematika sociálního zabezpečení*. [Online] 1. 1 2022. [Citace: 24. 2 2023.] <https://www.bmas.de/DE/Soziales/Sozialversicherung/sozialversicherung.html>.

31. EURES. Životní a pracovní podmínky: Německo. *Evropské služby zaměstnanosti*. [Online] EURES, 03. 07 2023. [Citace: 16. 01 2024.] https://eures.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions/living-and-working-conditions-germany_en?prefLang=cs#working-conditions.

32. Národní asociace zákonných zdravotních pojišťoven. Financování. *Zdravotní pojištění*. [Online] 1. 1 2022. [Citace: 25. 2 2023.] https://www.gkv-spitzenverband.de/krankenversicherung/kv_grundprinzipien/finanzierung/finanzierung.jsp.

33. Nottolohn. Mzdová kalkulačka. *Nottolohn*. [Online] Centurio Limited, 20. 11 2022. [Citace: 01. 02 2024.] <https://www.nettolohn.de/>.

34. Neotax. Sociální zabezpečení v Rakousku. *Neotax*. [Online] 8. 4 2022. [Citace: 28. 2 2023.] <https://neotax.eu/cs/blog/jak-funguje-socialni-zabezpeceni-zamestnance-v-rakousku>.

35. akademici. Income tax in Austria for foreigners. *Income tax*. [Online] KPMG.com, 01. 05 2023. [Citace: 26. 12 2023.] [https://KPMG.com/Dachverband der österreichen Sozialversicherungen](https://KPMG.com/Dachverband%20der%20oesterreichen%20Sozialversicherungen).

36. MPSV. Minimální mzda. *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [Online] 05. 01 2022. [Citace: 23. 11 2022.] <https://www.mpsv.cz/minimalni-mzda>.
37. TRIXIMA. Zaručená mzda (§ 112). *Příručka pro personální agendu a odměňování zaměstnanců*. [Online] MPSV, TRIXIMA, spol. s r.o, 01. 02 2022. [Citace: 08. 01 2023.] <https://ppropo.mpsv.cz/XVIII2Zarucenamzda>.
38. §4 nařízení vlády č. 341/2017 Sb. *Nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě*. Praha : Vláda ČR, 01. 01 2023.
39. Die Minijobs. Arbeitsrechte im Minijob. *Die Minijobs*. [Online] minijob zentrale, 02. 08 2023. [Citace: 28. 01 2024.] https://www.minijob-zentrale.de/DE/die-minijobs/arbeitsrechte-im-minijob/arbeitsrechte-im-minijob_node.html.
40. Federální ministerstvo Práce a sociálních věcí. *Zákoník práce. Práce*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 26. 2 2023.] <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/arbeitsrecht.html>.
41. Federální statistický úřad. zaměstnanost. *Pracovní trh*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 2. 3 2023.] https://www.destatis.de/DE/Themen/Arbeit/Arbeitsmarkt/Erwerbstaetigkeit/_inhalt.html.
42. BUAk. Kolektivní smlouvy v Rakousku. *Platforma pro vysílání pracovníků*. [Online] Bundesministerium Arbeit und Wirtschaft, 19. 01 2023. [Citace: 29. 12 2023.] https://www.postingofworkers.at/cms/Z04/Z04_25.3.4/kolektivni-smlouvy/typicky-obsah.
43. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Průměrný výdělek. *Arážky z příjmu z pracovněprávního vztahu*. 2023.
44. Erhartová, Jitka. Průměrné mzdy 2022. *Český statistický úřad*. [Online] 06. 3 2023. [Citace: 7. 3 2023.] <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2022>.
45. Statista. Statistika průměrného příjmu. *Práce*. [Online] 28. 11 2022. [Citace: 18. 2 2023.] <https://de.statista.com/themen/293/durchschnittseinkommen/#topicOverview>.
46. —. Průměrné roční mzdy v Německu. *Statista*. [Online] 1. 2 2023. [Citace: 27. 2 2023.] <https://www.statista.com/statistics/416207/average-annual-wages-germany-y-on-y-in-euros/>.
47. Statistika Rakousko. Roční osobní příjem. *Statistics Austria*. [Online] 20. 12 2022. [Citace: 26. 02 2023.] <https://www.statistik.at/en/statistics/population-and-society/income-and-living-conditions/annual-personal-income>.
48. Weiss, Tomáš. Přehled změn od 1.1.2022. *Tiskové zprávy 2022*. [Online] Ministerstvo financí ČR, 18. 11 2021. [Citace: 28. 2 2023.] <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/prehled-zmen-od-1-1-2022-v-gesci-mf-43576>.
49. Finanční správa. Slevy na dani. *Daň z příjmů*. [Online] Finanční správa, 1. 1 2022. [Citace: 28. 2 2023.] <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>.

50. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Finanční podpora rodiny. *MPSV*. [Online] 1. 1 2022. [Citace: 28. 2 2023.]
https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Financni_podpora_rodiny_na_web.pdf/6c76ed5c-f8c8-863f-d5d8-1aaf297df35c.
51. FS ČR. Daňové zvýhodnění na děti. [Online] Finanční správa ČR, 27. 12 2023. [Citace: 14. 01 2024.] <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele/obecne-informace>.
52. Elster. ELStAM. *Elster*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 27. 2 2023.]
<https://www.elster.de/eportal/elstam>.
53. Federální ministerstvo financí DE. Daň z příjmu. *Ministerstvo*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 23. 2 2023.]
<https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Steuern/Steuerarten/Einkommensteuer/einkommensteuer.html>.
54. BMAS. Dávky sociální pomoci. *Sociální péče*. [Online] Bundesministerium für Arbeit und Soziales, 14. 01 2023. [Citace: 02. 01 2024.]
<https://www.bmas.de/DE/Soziales/Sozialhilfe/Leistungen-der-Sozialhilfe/leistungen-der-sozialhilfe-art.html>.
55. Federální ministerstvo financí. Zákon o daních z příjmů (EStG). Berlín : autor neznámý, 2023.
56. —. Úlevy na dani. *Daně z příjmů*. [Online] 1. 1 2023. [Citace: 25. 2 2023.]
<https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Schlaglichter/Entlastungen/Damit-koennt-ihr-rechnen/damit-koennt-ihr-rechnen.html>.
57. OECD. *Taxing Wages 2022: Impact of COVID-19 on the Tax wages in OECD Countries*. Paříž : OECD Publishing, 2022. 978-92-64-98488-2.
58. Mets, Oleysya. Daň v Rakousku. *Život v Rakousku*. [Online] Wise, 23. 02 2023. [Citace: 09. 01 2024.] <https://wise.com/cz/blog/dane-v-rakousku>.
59. MPSV. Sociální pojištění v roce 2023. *Sociální pojištění*. [Online] MPSV, 05. 01 2023. [Citace: 26. 12 2023.] <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2023>.
60. Jakub. Průvodce krok za krokem. *Výpočet čisté mzdy v Německu*. [Online] Workpit, 14. 04 2023. [Citace: 19. 12 2023.] <https://workpit.cz/vypocet-ciste-mzdy-v-nemecku-pruvodce-krok-za-krokem-kalkulacka/>.
61. Herndler, Daniel. Vyrovnání daně ze mzdy 2023. *Finanz.at*. [Online] 03. 01 2024. [Citace: 13. 01 2024.] <https://www.finanz.at/steuern/lohnsteuerausgleich/>.

62. OG. Příspěvek na sociální pojištění. [Online] Österreichische Gesundheitskasse, 09. 03 2023. [Citace: 14. 01 2024.]
<https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/?contentid=10007.870462#>.
63. Eurostat. Průměrné spotřební výdaje. *Eurostat*. [Online] Europa.eu, 05. 02 2024. [Citace: 05. 02 2024.]
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hbs_exp_t137/default/table?lang=en&category=livcon.hbs.hbs_exp.
64. —. Náklady na bydlení. *eurostat*. [Online] europa.eu, 14. 01 2024. [Citace: 05. 02 2024.]
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi303/default/table?lang=en&category=t_iloc.t_iloc_lv.t_iloc_lvho.t_iloc_lvho_hc.
65. ČSÚ. Průměrné hodnoty ukazatelů velikosti bytů a úrovně bydlení. *Český statistický úřad*. [Online] 04. 11 2023. [Citace: 06. 02 2024.]
https://www.czso.cz/documents/11308/25225901/2501_64.pdf/8e88c9dc-d0f6-4d58-b027-1f9dbd597739?version=1.0.
66. Linhart, Miroslav a kol. Property Index. *Deloitte*. [Online] 01. 08 2023. [Citace: 29. 01 2024.] <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/real-estate/property-index-2023.pdf>.
67. Eurostat. Výdaje na sociální ochranu. *Eurostat*. [Online] Europa.eu, 19. 01 2024. [Citace: 01. 02 2024.]
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/spr_exp_eur/default/line?lang=en&category=spr.spr_expend.spr_exp_cur.
68. Jánošíková, Petra, Petr, Mrkývka a kol., a. *Finanční a daňové právo. 2. vydání*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-639-2.
69. Klier, Čeněk. *Ottův slovník naučný*. Praha : Nakladatelství Paseka, 1997. 80-7185-057-8.
70. Kubátková, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. Praha : ASPI, 2009. 978-80-7357-423-9.
71. Pavlína, Hejduková. *Veřejné finance - teorie a praxe*. Praha : C. H. Beck, 2015. 978-80-7400-298-4.
72. Federální ministerstvo práce a hospodářství. Aktuálně vyhlášené právní předpisy. *Legislativa*. [Online] 17. 7 2022. [Citace: 24. 2 2023.]
https://www.bmaw.gv.at/Ministerium/Rechtsvorschriften/Rechtsvorschriften-des-BMAW/kundgemachte_rechtsvorschriften/ListeaktuelleRechtsvorschriftenab1M%C3%A4rz2014.html.
73. Kofler, Georg, Lang, Michael a kol. *Einführung in das Steuerrecht*. Berlin : facultas.wuv Universitäts, 2022. 3708922735.

74. Viebrock, Björn a Thonemann-Micker, Susane. Germany: Individual - Taxes on personal income. *PwC Worldwide Tax Summaries*. [Online] PricewaterhouseCoopers, 31. 12 2022. [Citace: 1. 2 2023.] <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/taxes-on-personal-income>.
75. ČNB. Kurzy devizového trhu. *Finanční trhy*. [Online] Česká národní banka, 30. 12 2023. [Citace: 2. 1 2024.] <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/index.html?date=31.12.2023>.
76. MPSV. Sociální pojištění. *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [Online] 01. 01 2024. [Citace: 27. 01 2024.] <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>.
77. Poslanecká, směnovna. Vládní návrh 488/0. *Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti*. 06 : 30, 2023. Sv. 488.

7 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

7.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy České republiky	16
Obrázek 2 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy Rakouské republiky.....	17
Obrázek 3 Základní organizační struktura orgánů Finanční správy Německé spolkové republiky .	17

7.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vymezení povinností přeshraničních pracovníků jednotlivým státům	19
Tabulka 2 Sazby daně v České republice pro rok 2023	24
Tabulka 3 Sazby daně v Německu pro rok 2023	26
Tabulka 4 Sazby daně v Rakousku pro rok 2023.....	26
Tabulka 5 Přehled oblastních zdravotních pojišťoven Německo.....	29
Tabulka 6 Zaručená mzda a platové třídy v České republice v roce 2023.....	31
Tabulka 7 Průměrné mzdy pro rok 2023, vlastní zpracování	34
Tabulka 8 Přehled daňového zvýhodnění v České republice v roce 2023.....	37
Tabulka 9 Slevy na děti v Německu v roce 2023.....	39
Tabulka 10 Navýšené daňové zvýhodnění na děti podle počtu dětí	40
Tabulka 11 Komparační matice parametrů u průměrných příjmů	45
Tabulka 12 Příjmové skupiny – násobky průměrné hrubé měsíční mzdy v CZK	48
Tabulka 13 ETR a SETR u poplatníka s jedním dítětem	49
Tabulka 14 ERT a SERT poplatníka se dvěma dětmi.....	52
Tabulka 15 ETR a SETR poplatníka v manželství s jedním dítětem.....	54
Tabulka 16 ETR a SETR poplatníka v manželství se dvěma dětmi	57
Tabulka 17 ETR a SETR studujícího poplatníka bez dětí	60
Tabulka 18 Průměrná hodnota měsíční spotřeby dospělého člověka.....	62
Tabulka 19 Průměrný roční náklad na bydlení	63
Tabulka 20 Srovnání příjmů a výdajů domácností s podprůměrným příjmem.....	64
Tabulka 21 Srovnání příjmů a výdajů domácností s průměrným příjmem.....	65
Tabulka 22 Srovnání příjmů a výdajů domácností ve třetí příjmové skupině.....	66
Tabulka 23 Srovnání příjmů a výdajů domácností ve čtvrté příjmové skupině.....	68
Tabulka 24 Srovnání příjmů a výdajů domácností v páté příjmové skupině	69
1Tabulka 25Srovnání příjmů a výdajů domácností v šesté příjmové skupině.....	71

7.3 Seznam grafů

Graf 1 Struktura hrubé mzdy – zaměstnanec.....	46
Graf 2 Progresivita ETR u poplatníka s jedním dítětem.....	50
Graf 3 SETR u poplatníka s jedním dítětem.....	51
Graf 4 ETR u poplatníka se dvěma dětmi	52
Graf 5 SETR u poplatníka s dvěma dětmi.....	53
Graf 6 ETR u manželů s jedním dítětem	55
Graf 7 SETR u manželů s jedním dítětem.....	56
Graf 8 ETR u poplatníka v manželství se dvěma dětmi	58
Graf 9 SETR u poplatníka v manželství se dvěma dětmi.....	59
Graf 10 ETR studujícího a bezdětného poplatníka.....	61
Graf 11 SETR studujícího a bezdětného poplatníka.....	61

7.4 Seznam rovnic

Rovnice 1 Průměrná efektivní sazba daně bez zahrnutí sociálního a zdravotního pojištění ... **Chyba!**
Záložka není definována.

Rovnice 2 Průměrná efektivní sazba daně včetně sociálního a zdravotního pojištění **Chyba!**
Záložka není definována.

7.5 Seznam použitých zkratk

Soupis a definování zkratk (vyskytuje-li se jich v textu velké množství)

FO	Fyzická osoba
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
PO	Právnícká osoba
DPFO	Daňové přiznání fyzické osoby
DPPO	Daňové přiznání právnícké osoby
EStG	Einkommensteuergesetz
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
RZD	Roční zúčtování daně